

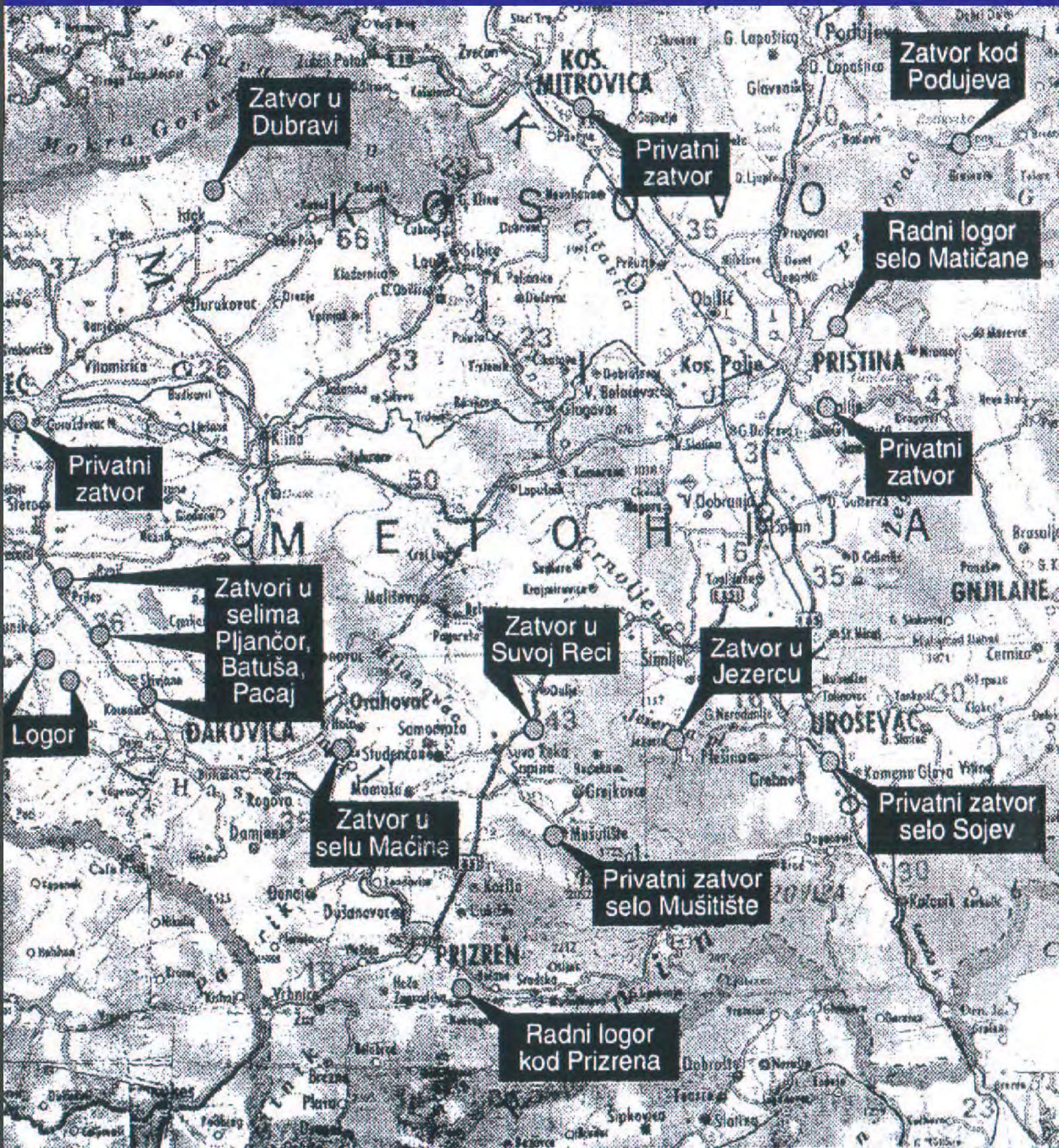
април-јуни 2008

ОТЕГА ИСТИНА

ЛИСТ УДРУЖЕЊА ПОРОДИЦА КИДНАПОВАНИХ И НЕСТАЛИХ ЛИЦА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ ГОДИНА IV

BROJ 14

КАРЛИНА САВЕСТ

Очito се бивша главна тужитељка Хашког трибунала Карла дел Понте грудно преварила кад је мислила да ће јој стратегија коју је припремила, лако проћи и да ће надмудрити Србе и јавност скидајући са себе сваку одговорност око прикривања истине приликом трговине органима отетих Срба.

Мислила је госпођа тужитељка да ће објављивањем чињеница у својој књизи, али тек након проглашења независности Косова, јавности моћи да каже да је она, ето, обелоданила те чињенице. А можда је желела и да умири своју немирну савест? Да јој је чиста савест не би се толико правдала и описивала своју “немоћ” да истином убеди судије да стану на њену страну.

Да је само који месец раније презентирала јавности податке које је имала, сигурно да би ситуација око признавања Косова била сасвим другачија и да “звери” на власти преобучене у политичаре не би успеле да придобију ни десети део држава које су им дале легитимитет.

С обзиром да се на овим просторима ништа не дешава случајно и да дубоко верујемо у прорачунатост сваког њеног потеза, биће да ће је до kraја живота ипак гристи савест коју никаквим књигама, признањима и правдањима неће моћи да умири.

М.М.К.

www.otetaistina.com

**Удружење породица
киднапваних и несталих
лица на Косову и Метохији**

Главни и одговорни уредник
Милијана М. Комаревић

Редактор и лектор
Гордана Ж. Јовановић

Компјутерска обрада
и
Штампа
“ИН” Земун

Тираж 1200 ком

Председник Удружења
Верица Томановић

Секретар Удружења
Олгица Божанић

Уређивачки одбор
Миланка Петровић
Павле Костић
Драгана Мајсторовић
Радмила Спасић
Слободанка Цветковић
Бранкица Антић
Милорад Трифуновић
Негован Маврић
Велибор Аџанчић
* * *

Први број часописа изашао је 31.
августа 2004. године,
излази тромесечно.

Часопис је објављен уз
свесрдну помоћ
ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ - ОБИЛИЋ и
ТЕЛЕКОМА СРБИЈЕ

Часопис је бесплатан
текући рачун:
205-22276-93

Комерцијална банка А.Д. Београд
e-mail:udruzenjekidnest@yahoo.com

САДРЖАЈ

Трећа изборна Скупштина Удружења

4-5

Мрачне тајне албанских затвора

6-7

Радмила Мићић у Београду

8-9

Писмо Удружења

10

Карла дел Понте сведочи

11-12

Утврдити истину

13

Тражимо подједнака права

15-16

Они су жртве терориста

19-21

Све су знали и НАТО и УМНИК

22

Претњама до слободе

28-29

Извешће се нови докази

30

Реаговања стране штампе

32

Судбине

33-36

Предати

38

ПОВЕРЕЊЕ И ПОДРШКА ЗА ДОСАДАШЊИ И БУДУЋИ РАД

Сви делегати Скупштине подржали Извештај о раду Удружења и извештаје о раду и финансијском пословању свих канцеларија. Председници Верица Томановић, делегати њоново указали поверење, па она осниваје на челу овог удружења и у наредном мандату

Како Статут Удружења породица киднапованих и несталих на Космету предвиђа, одржана је изборна седница скупштине Удружења за коју је владало велико интересовање породица. На дневном реду Скупштине, били су Извештај о раду Удружења, извештаји о раду и финансијски извештаји свих канцеларија, који су једногласно усвојени. Делегати су се изјашњавали и о предлогу за реизбор председника и секретара Удружења, предлог избора и реизбора координатора свих канцеларија, предлог измене и допуне назива Удружења, као и предлози избора и реизбора чланова неких тела и органа Удружења. Једногласно је за руководиоца удружења изабрана досадашња председница Верица Томановић, а потврђени су и мандати свих координатора канцеларија Удружења-у Нишу Слободанке Цветковић, у Краљеву Бранкице Антић, у Грачаници Велибора Ађанчића, а у подканцеларијама у Великој Хочи Неговану Маврићу и Косовској Митровици, Милораду Трифуновића.

Дошло је и до малих измена и допуна Статута Удружења тако да је искључен рад Председништва јер Извршни одбор у мањем саставу, има компетенције да решава све проблеме које је Председништво раније по регионима радило, а у Извршном одбору су представници свих региона Косова и Метохије. За секретара Удружења је поново изабрана Олгица Божанић, а за техничког сарадника, који ради на техничкој обради података, изабрана је

Цица Јанковић.

Извештајем о раду Удружења, који је поднела председница Верица Томановић, обухваћен је период од протекле четири године. Обраћајући се делегатима и гостима, Верица Томановић је рекла: "Веома ми је тешко да вам се обратим, у времену када нас бескрупузно бомбардују информацијама о стравичним злочинима над нашим најмилијима: децом, браћом..., о чијој неизвесној судбини само нагађамо. Овде смо поново заједно да поделимо тугу, безнађе и очај, очај који траје

интерпретације у јавности да је то део организованог криминална - трговина људима и људским органима.

На непримерен начин долазимо до сазнања из медија, јер нико до данас није смогао снаге да каже истину, нити је ико био доволно храбар и професионалан да од почетка проговори и учини шта треба како би се многи киднаповани и нестали спасли.

Још од почетка трагичних отмица 1998. године доказано је постојање тајних

Радно председништво

дугих 8, 9, или 10 година.

За наше породице, тражење волјених представља константно пролажење кроз бол... Најпре је то била хуманистарна катастрофа, онда политичка, све до објављивања књиге г-ђе Карле дел Понте "Лов, ја и ратни злочинци" и

затвора и логора на Ким и у Албанији. То је неспорна чињеница али постављамо питање: зашто нису истражене те локације, извршен претрес и спашавање киднапованих и хапшење починилаца?

Да ли се неко запитао како је нашим мајкама које са сузама и стрепњом очекују

освิต зоре, сестрама које не губе наду, супругама које не престају да пишу писма, захтеве и молбе за помоћ.

До данас, проблем киднапованих и несталих лица је постао најстроже чувана државна тајна, политичко бреме и камен спотицања за све власти - наше државе и међународну заједницу. Зашто?

Закуцали смо на врата свих институција, челника наше државе, учествовали на међународним регионалним конференцијама, Радним групама за нестале Београд - Приштина... Резултат наших великих напора и настојања да дођемо до правих информација, до макар делимичног циља - никада није постигнут. И даље трагамо за преко 550 отетих, неколико хиљада унесрећених породица и даље чека - докле?

Проблематика несталих лица са Ким по свему специфична и не уклапа се у злочине над цивилним становништвом за време ратних дејстава. Највећи број случајева забележен је у послератном периоду, на очиглед међународних представника мисије УН. Не може постојати оправдање за агресију, терор и геноцид, који су се плански и организовано одигравали месецима и годинама након престанка бомбардовања.

Не може постојати никакво валидно оправдање за немо посматрање егзодуса једног народа, или за порицање ових збивања уз употребу измишљених термина и израза.

Својих жртава се не смејмо стидети, нити имамо право да се не бавимо злочинима и њиховим починиоцима. Истина и правда не

могу бити задовољени стављањем тачке када НН лице добије своје име. То је само део посла, који по закону налаже предузимање и многих других радњи у предкривичном и кривичном поступку.

Окретањем главе у страну, ћутањем и не чињењем, чудном одмереношћу, још чуднијим тумачењем закона и овлашићења, неиспуњавањем споразума и протокола, резолуција и конвенција, субјективним и селективним приступом, не може се ништа значајно учинити по овим питањима. Опростићи је једно, помирити друго, бити толерантан треће - али ништа од свега тога нам не даје за право да злочине заборавимо и препустимо суду времена.

Потребно је тако мало, а за неке можда и превише, јер најтеже је помирити страначке идеологије, политичке страсти и интересе који се множе и сукобљавају око ових питања. Проблеми несталих и киднапованих лица, проблематика ратних злочина, тероризам, геноцид... за некога су терет прошlosti, а за многе на жалост, представљају садашњост и будућност - све док се кривци не нађу пред лицем правде.

Злочинци са Ким нису недодирљиви, нити се крију у Пандориној кутији коју не смејмо дотаћи.

На Космету су многи починиоци и подстрекачи злочина, постали политички лидери, представници власти, квази - мултистничког друштва. Не само да не желе дискрецију, заборав и анонимност, већ целом свету бескрупнозно показују да насиље може

бити корисно средство за долазак на власт и насиљно освајање туђих територија.

Можда ће требати још времена да би се напустили први редови у театру немих посматрача, како би се преузеле улоге које нам, сваком понаособ, у домуену свог посла и дужности, закон и савест одређују. Ни више ни мање од тога. Веома је важно да следимо принципе истинитости, оперативности, хуманости, законитости и етичког поступања а да у границама закона наставимо да тражимо истину... управо ову истину која је и више него тешка.

На Скупштини је изражено велико нездадовољство досадашњим радом свих институција, па је договорено да Удружење настави да инсистира преко председника Републике, Владе Србије и генералног секретара ОУН, да са својим сарадницима и уз помоћ релевантних институција, хитно предузму истражне радње у вези књиге Карле дел Понте, везано за трговину органима киднапованих и заточених у тајним албанским затворима за Србе и све који су били лојални држави Србији. Породице киднапованих и несталих, које су шокиране објављеним изводима из књиге, на ивици стрпљења јер већ годинама немају права сазнања шта се десило њиховим најмилијима, поздравили су што је из Удружења, одмах након објављивања извода из књиге дел Понтеове о сазнањима да су албански злочинци продавали органе киднапованих Срба, преко наше мисије у УН, послато писмо Бан Ки Муну. Писмо исте садржине, послато је и председнику Тадићу, премијеру Коштуници и министру иностраних послова, Вуку Јеремићу.

Г. Ђикановић

Наш интервју: Верица Томановић, председница Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији

МРАЧНЕ ТАЈНЕ АЛБАНСКИХ ЗАТВОРА И ЛОГОРА

Највећи број ојамица српских и неалбанских цивила десио се после 10. јуна 1999. године када је престао мандат Хашког трибунала у истрази ратних злочина на Косову и Метохији. Документацију о злочинима војници КФОР-а однели у базе матичних држава и тако је учинили негосподушном

Информација донедавне тужитељке хашког трибунала Карле дел Понте, објављена у књизи мемоара “Лов, ја и ратни злочинци”, да су Срби и други неалбани нестали у ратним сукобима на Косову и Метохији били транспортовани у Албанију где су им вађени унутрашњи органи ради продаје на илегалном тржишту, шокирала је породице несталих и киднапованих.

- Изиснајени смо да је требало да прође толико дugo времена да бисмо сазнали за тај ужас. Први сусрет са Карлом дел Понте имали смо 2001. године у Министарству иностраних послова СРЈ. Било је још контаката са њом, али она никада није помињала сазнање изнето у својим мемоарима за које смо сазнали из медија - каже Верица Томановић, председница Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији.

- Шта је госпођа Карла дел Понте предузела на расветљавању судбине Ваших несталих чланова породица?

“То питање смо јој и ми виш пута постављали. Њен одговор је био да је мандат Хашког трибунала престао са даном престанка ратних сукоба, односно да Хашки трибунал нема мандат за истраживање злочина након доласка мировних снага на Косово и Метохију.”

- Највише отмица се догодило после 10. јуна 1999. године?

“Да, највише отмица је било после усвајања Резолуције 1244 Савет безбедности УН којом је гарантована сигурност и безбедност свим грађанима. На жалост, уследио је егзодус српског и неалбанског живља са Ким. Прекршене су све конвенције о људским правима, Хашка резолуција, Хелсиншка акта, Резолуција о

присилном затварању, Други допунски протокол Женевске конвенције, односно све четири Женевске конвенције које штите људска права”.

- Да ли је било могуће проширење надлежности Хашког трибунала и на период после 10. јуна 1999. године?

“Захтевали смо проширење надлежности Трибунала имајући у виду да злочини против човечности не застаревају и да се не могу временски лоцирати. Они су се догодили и даље се догађају под мандатом међународне заједнице. Међутим, Савет безбедности УН није продужио мандат Хашког трибунала након ратних сукоба и то нам је саопштено писменим путем”.

- Колико је било илегалних места притвора према подацима Удружења?

Верица Томановић

“Имали смо сазнања да је на Косову и Метохији било 144 илегална места притвора. На жалост, никада нисмо сазнали шта се догодило са људима из тих затвора. Новембра 2003. године имали смо састанак са Малколмом Старком, шефом (истражне специјалне криминалне полиције) при УНМИК-у. Рекао нам је да је УНМИК нашао на 144 остатака логора у којима су државни људи. Он, међутим, није знао да нам одговори где су нестали људи из тих илегалних места притвора.”

- Да ли сарађујете с медијима о мучном трагању за истином о судби-

ни несталих чланова Ваших породица?

“Информације о логорима, тајним затворима, присилном раду и искоришћавању отетих лица стално смо добијали. Правили смо, чак, спискове са локацијама логора и затвора са именима команданата тих затвора. Имали смо и имена потенцијалних сведока, али о овим злочинима и криминалу нико није хтео ни да пише, ни да говори. Чињеница да су и наше државне и међународне институције биле упознате са отмицама није допринела да се врше истраге, спасавају отети и да се хапсе починиоци. Користили смо све информације које су до нас долазиле из приватних извора. Имали смо директне сусрете са представницима УНМИК-а, са шефовима мисија УН који су долазили у Београд, са Међународним комитетом Црвеног крста и др.

Још од почетка трагичних отмица маја 1998. године, када су отети рудари рудника Белаћевац код Обилића, од отмице житеља села Ретимља и Оптеруша крај Ораховца 18. јула 1998. године, доказано је постојање тајних затвора и логора на Косову и Метохији, али и у Албанији.

Упућивало смо апел медијским кућама да о овом проблему више говоре. Свака сумња и свака несрћена информација буде најцрнују наду да ћемо пронаћи макар гробове, наших очева, мајки, мужева, деце, наше родбине и пријатеља... Нада да је неко преживео, увек постоји. Због тога апелујемо на људе добре воље, све разумне државнике и хуманисте да нам помогну у проналажењу истине.”

- Шта се десило са документацијом и доказима о злочинима до које је дошао КФОР на лицу места 1999. године?

“За нас је битан податак да је документација коју је КФОР сакупио у свом првом мандату 1999. године на лицу места, однета у базе матичних држава одакле су мисије долазиле. Реч је о значајним доказима и документацији (фотографије, записници и остали доказни материјал) које никада нисмо могли да пронађемо, а могли би да допринесу да се разјасни

можда и половина случајева.”

- Споразум 3 (Три) Протокола српске полиције и УНМИК-а никада није применјен?

Ни трага ни гласа

- Према нашем списку у предратим, ратним и послератним годинама на Косову и Метохији је отето више од 1.300 особа. На жалост, до данас се 551 лице води као нестало. Многи се воде као безимени, под ознаком НН лице. Несхватљиво нам је да у 21. нико не жели да открије судбине насиљно одведеног, заточених, мучених, па убијених и сакривених жртава Срба и неалбанаца са Косова и Метохије. Удружење породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији основано је марта 2000. године и има главну канцеларију у Београду и подканцеларије у Нишу, Краљеву и Грачаници са експозитурама у Косвској Митровици и Великој Хочи. У Сутомору у Црној Гори постоји наше истурено удружење “Божур” које ради на истој проблематици

каже Верица Томановић.

“Бачен је у заборав Споразум 3 Протокола наше полиције и УНМИК-а по питању заједничких акција и рација на терену у објектима за које се знало да су тајни затвори. Као да је проблем киднапованих и несталих лица постао најстроже чувана државна тајна, можда политичко бреме или камен спотицања за све власти. Као да су сви у томе видели неко зло, нешто од чега треба бежати или опрати руке. Наше породице су очајне због овакве инертности.”

- Колико су чланови Удружења оснобођени у професионалном смислу да се носе са овако тешким хуманитарним и правним проблемом?

“Не постоје врата не која нисмо закуцали, ни институције којима се нисмо обратили. Чланови породица киднапованих и несталих су преко ноћи од унесрећених жртава постали хуманитарни радници, правници, истражитељи, аналитичари, полицијаци, новинари... Бавимо се свакаквим пословима не би ли дошли до истине и успели да спасимо бар неке преживеле.”

- На које сте све адресе

упутили писма у последњих месец дана?

“Писма смо упутили генералном секретару УН Бан Ки Муну, председнику Тадићу и премијеру Коштуници, министру иностраних послова Јеремићу и неким другим државним институцијама. Писали смо у циљу предузимања мера и активности заснованих на међународном праву у вези илегалних притворних центара у Републици Албанији и трговини људским органима, насиљних хапшења, отмица и нестанака.”

- Шта сте захтевали?

“Генерални секретар ОУН има мандат да нареди, оформи и упути истражну комисију ОУН са циљем да истражи наводе оптужби или основа сумње да је почињено било које од следећих кривичних дела: намерно убиство, тортура и нехумано поступање с људима, вршење експеримената над људским бићима, намерно изазивање патњи, наношење озбиљних повреда физичком интегритету и здрављу. Истрага може бити спроведена и због незаконитог депортовања, трансфера или затварања лица заптићених Женевским конвенцијама. Мандат истражне комисије коју може да именује генерални секретар ОУН обухвата надгледање истраге покренуте од стране тужилаштва у датој држави, надгледање увиђајних радњи или њихово самостално спровођење, надгледање или самостално спровођење форензичких анализа и поступака, увид у досије, документацију и друга писмена обавештења надлежних органа који спроводе истрагу као и подношење извештаја генералном секретару ОУН.”

- Тиме нису истрошене све могућности обухваћене међународним правом?

“Међународно хуманитарно право предвиђа могућност формирања међународне комисије за утврђивање чињеничног стања. То је петнаесточлана комисија коју могу формирати ОУН или Међународни комитет Црвеног крста, а која има мандат да испита све чињенице и наводе у вези почињених кривичних дела која представљају тешле повреде Женевских конвенција. Врши истрагу са циљем утврђивања свих чињеница: места догађаја, идентитет жртава, мотив и одговорна лица. Подсећамо и

на мандат Комисије за људска права у оквиру социјал-економског савета ОУН која, такође, може бити укључена поводом навода и основа сумње за злочине над цивилним становништвом. Указујемо и на важне чињенице до којих је претходно дошла међународна организација Амнести интернешнал која се бавила питањима организованог криминала, хапшењима и илегалним затворима на територији Републике Албаније. Зато је потребно ступити у контакт са овом организацијом и прибавити њихове извештаје.”

- Да ли су идентификовани земни остаци 400 жртава који се налазе у мртвачници приштинске болнице?

“У приштинској болници на патологији налази се око 400 земних остатаца НН лица. Од ИЦМП-а (Међународна комисија за несталу лица) која ради ДНК анализе добили смо информацију да се профили који су узети са тих лешева и крв коју су дали чланови породица несталих, не поклапају. Инсистирамо да се обелодани чије су то кости, јер сумњамо да су то можда остаци наших чланова породица. У задње време је било само четири идентификације. Не есхумирају се нови случајеви, не отварају се нове гробнице, минимизира се број српских жртава.”

Разговарала Весна Лукић

Ускраћена права

Због непостојања Закона о несталима, егзистенција породица киднапованих и несталих је на најнижем нивоу, а сва права су им ускраћена. Многе мајке које трагају за својом децом живе у недостојним условима, иако на Косову и Метохији поседују имања и велике куће које су им разрушене или узурпиране.

- У више наврата смо инсистирали да држава депонује нашу имовину, а породицама несталих уступи пристојен станове које би користиле до тренутка када се стекну услови за повратак. Тада бисмо станове вратили или би, пак, била извршена замена тако да то остане имовина државе Србије. На жњлост, сви наши покушаји остали су узалудни.

- истиче госпођа Томановић.

Добротворка Радмила Мићић из Торонта, по свету проноси истину о страдањима Срба на Косову и Метохији

ДУЖНИ СМО ДА НЕ ЗАПОСТАВИМО СВОЈ РОД

Радмилу Мићић смо затекли у Београду у Удружењу породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији где је, као и много пута до сада, са представницима Удружења договарала нове активности и акције. Циљ је да се породицама косметских жртава помогне на сваки начин, али се разговарало и око обављања не мање важног послана да, Радмила са својим пријатељима, настави да јавно саопштава истину коју мало ко у свету зна да су, заправо, косметски Срби највећи страдалници предратних, ратних и поратних догађања на Косову и Метохији. Њен боравак у Београду, где је, међу 204 најзаслужнијих грађана Србије добила први пасопш државе Србије, искористили смо да бисмо, од ње лично, сазнали ко је, у ствари, Радмила Мићић

*О Вама, космейски Срби, а нарочито породице киднайованих, несталих и убијених на Косову и Метохији, већ доспа знају. Ипак, рециште нам нешто више о себи?

-Ја сам Радмила Мићић, живим у Торонту од 1989. године и велики сам патриота и родољуб који неизмерно воли свој народ, који се нашао у тешкој ситуацији. Ваљда је стога и разумљиво, што имам потребу да помогнем колико могу, па то и чиним. Мој велики задатак који сам пред себе ставила је проношење истине о страдању српског народа са Косова и Метохије. Проносим истину о страдању нашег народа незапамћеном у данашње време и једна од најупечатљивијих ствари које сам урадила је да сам написала монодраму "Децо моја, куде ли сте", коју сама изводим.

*Како је настала ова монодрама?
-Монодрама је настала на основу

исповести мајки, првенствено мајке Петре Костић чију сам потресну причу о томе како су јој отети синови и то, у мирнодопско време 1998. године када је, у само једној ноћи нестало четрнаест Костића, прво прочитала у новинама. Стравичне приче се настављају са отмицама стотина Срба, међу којима је и чувени хирург, доктор Томановић, Џиџа Јанковић је такође остала без сина

духовну везаност за наш народ тамо, једнако као и за људе који су прогнани и пртерани са својих тамошњих огњишта, а Србе који су остали тамо да живе, доживљавам као анђеле чуваре српства и нашег националног идентитета, између раја и пакла. Ако њих нестане, ако и они у безнађу и препуштени себи самима оду са Космета, сви ћемо се ми суновратити у Пакао. И заиста мислим да ће нас, једнога дана генерације које долазе, питати: "Шта сте ви радили"? Јер, нису само политичари одговорни, сви смо ми врло одговорни пред овом трагедијом која се у последњих десет година догађа. Свако од на би морао да трагедију српског народа на Косову и Метохију чува и штити од заборава, да то проносимо као истину и да, на неки начин спречимо да се то не понавља, не догађа из генерације у генерацију. Јер ни једна мајка у свету, није толико црних марама носила као српска.

Радмила Мићић

о коме се ништа не зна, и ја сам осећала потребу да о свима њима проговорим. Мислим да је велика срамота, пре свих нас Срба, да ћутимо о томе, да ту стравичну истину прикривамо чак говорећи да то и није тако важно, да се такве ствари свуда догађају.

*Да ли сите на посебан начин, присторно или рођачки везани за Косово и Метохију?

-Везана сам веома за овај део наше земље, још из времена када сам у школи учила да је Косово колевка српства. Рођена сам у Шапцу, детињство сам провела у Обреновицу, и на Косово и Метохију сам почела да одлазим пре четири године. Осећам јаку

*Ко је све до сада могао да види Ваше извођење монодраме кроз коју јублика, заједно са Вама, презисиљава трагичну судбину свих српских мајки чији су синови нестали на Косову и Метохији?

-Ову монодраму сам у последње четири године изводила безброј пута, а сав новац, до задњег долара који је сакупљен на гостовањима у Монреалу, Торонту, Отави, у градовима широм Енглеске и овде у Србији, даровала сам Удружењу породица киднапованих и несталих, и тај новац је дељен мајкама чији су синови нестали и за којима оне и даље трагају. Новац, без кога се ипак не може, није био моја основна преокупација. Ја сам хтела, и у томе сам чини ми се углавном успевала, да оне који су ме

слушали, уверим да су заправо Срби највеће жртве страдања на Косову и Метохији.

*На ком језику изводите Вашу монодраму?

-До сада сам монодраму "Децо моја, куде ли сте" изводила само на српском језику, а од прошлог месеца, када сам у организацији Руске цркве у Отави, монодраму говорила на руском језику, искористила сам прилику да се додатно пронесе глас и истина о страдању српског народа са Косова и Метохије много шире, да се пробију језичке баријере, а присутни су били амбасадори многих нама пријатељских земаља и гости које је позвала наша амбасада. Овај наступ у Отави, значио је излажење из оквира српске заједнице и улажење у друга окружења, друге националности, којима је представљено страдање Срба са Косова и Метохије. Извођење монодраме пратила је својевесна изложба око тридесет фотографија које су, иначе, изложене у украјинској цркви и у руској цркви у Отави о страдању, о погрому, о пальевинама, о жртвама са којима се свакодневно срећу парохијани обе цркве.

*Хоћете ли, за наше читаоце, рећи где из Ваше монодраме?

-Ја сам текст прилагодила свима нама који смо испучани из свог

стари лонац у којем је посађен косовски божур, који ће се видети касније, кроз причу..."kad се врћем са моје трагање, написа у овај джемпер. семе. И ја осети да је семе од божур. Ка да ме сунце огреја. Кад видиш божур, знаш да си код кућу"...

А драма почиње овако: -Е, како живим? Па како мош да живиш, кад неси у своју кућу и на своју земљу? Еве, кај и овај божур. У лонац је, несам имала саксију. А и да сам имала, исто би му било. Не је то она земља његова, Косовска. Заливам га ја, а мене залива туга. Трајемо тако заједно. Е, каке сам ја божуре имала пред моју кућу. Па синови оградили башчину, да не улазу кокошке, да не чепракај семе...Е, моји синови. Куде ли су моја деца?

*После овако поштесне и поштитуно ауторско изговорене приче, шешко је наставиши разговор. Ипак, имаше ли међу нашим људима, или можда и другима, сабораца који се укључују у Вашу племеничну мисију?

-Наравно да има, јер ја сам велики борац. Трудим се да свим силама, својом личном снагом и енергијом мобилишем не само људе из српске заједнице већ и друге, моје колеге са посла. Једном је, на пример, њих педесеторо дошло да гледа ову

Самодреже којој су Албанци пред њом, на њиховој њиви, убили сина. У публици је била једна филипинка која је све време плакала, а након представе је дошла да ми каже како је моја порука телом толико била снажна и јака, да је она све разумела.

У свему овоме ме увек подржава и помаже ми мој супруг, а један од разлога зашто ме пуно људи подржава и прати моје напоре да помогнем српском народу је да сам стекла велико поверење оних који дају прилоге, јер сваки пут јасно, путем кратког видео записа, прикажемо како смо поделили сакупљени новац. Мој супруг и ја организујемо хуманитарне вечери које увек имају поруку било кроз моје или извођење гостију, када лепоту уметности спајамо са племенитошћу.

Користим сваки сусрет и сваку прилику да моје саговорнике у свету подсетим, да није истина да је за Србе Косово изгубљено. Ми, обични смртници, политичко питање косовско, не можемо да решимо, чак не можемо ни да утичемо на то решење и оно, на жалост, не зависи од нас. Ја, међутим сматрам, да је наша обавеза по родољубљу, и по православљу, и по хуманости, да помажемо српски народ који је на било који начин угрожен, било да он живи на Косову и Метохији, или прогнан негде другде пати. Ми имамо обавезу да им помажемо да живе животом достојним човека, колико год је то могуће.

Док год и једно српско дете на Косову и Метохији има учитељицу и иде у школу, док се год чују грачаничка и дечанска звона и док и један монах чува српску светињу, ми имамо обавезу, ми смо дужни пред Богом, пред собом и генерацијама које долазе, да не запоставимо и не заборавимо свој род. Кроз свој живот морамо оставити свој траг, а оставићемо га тако што ћемо чувати свој идентитет.

Г. Ђикановић

Радмила Мићић у разговору са нашом новинарком

корена и померени са своје земље. Када мајка Петра, односно ја, излазим на сцену, у недрима носим две јабуке које симболизују два сина, и фотографије четрнаест отетих Костића. Предамном је

монодраму. Иако није било превода на енглески, сви су били потрешени и сви су плакали. Недавно сам изводила "Лелек српске мајке", где сам додирнула трагедију Данице Милинчић из

Писмо Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији, упућено највишим домаћим и иностраним званичницима

ЗАХТЕВАМО, УЧИНИТЕ КОНАЧНО НЕШТО

Удружење породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији обраћа Вам се са молбом да покренете конкретне мере надлежних органа и извршите притисак на КФОР, УНМИК, Хашки трибунал, као и владу Републике Албаније да дозволи нашим органима да убрзају истраге у проналажењу отетих, њиховом ослобађању и преузимању земних остатака убијених.

У циљу предузимања свих мера и активности заснованих на међународном праву у вези илегалних притворних центара у Републици Албанији и трговине људским органима, насиљних хапшења, отмица и нестанака тешко је прекршена Женевска конвенција па предлажемо да упутите захтев генералном секретару ОУН:

- Да на основу међународних аката: Минесота Протокола, Резолуције ГС УН бр. 1989, Резолуције ГС УН 4043, упутства за истраге које воде ОУН поводом навода о масакрима и све четири (4) Женевске конвенције и Збирке упутства за истраге које воде ОУН, а који има мандат да нареди, оформи и упути истражну комисију ОУН са циљем да истражи наводе оптужби или основа сумњи да је почињено било које од ових кривичних дела.

- намерно убиство
- тортура и нехумано поступање са људима
- вршење експеримената

над људским бићима

- намерно изазивање патњи
- наношење озбиљних повреда телесном интегритету и здрављу
- незаконито депортовање, трасфер или затварање лица заштићених женевским конвецијама и др.

Мандат истражне комисије коју може да именује генерални секретар ОУН обухвата:

1. надгледање истраге покренуте од стране тужилаштва у датој држави
2. надгледање увиђајних радњи или самостално спровођење увиђајних и оперативних радњи и мера
3. надгледање или самостално обављање форензичких анализа и поступака
4. увид у досије, документацију и друга писмена сачињена од стране надлежних државних органа који спроводе истрагу
5. подноси извештај Генералном Секретару ОУН.

Подсећамо Вас да хуманитарно међународно право предвиђа и могућност формирања Међународне комисије за утврђивање чињеничног стања (петнаесточлана комисија коју може да формира ОУН и/или Међународни комитет Црвеног крста), а која има мандат да:

- испита све чињенице и наводе у вези почињених кривичних дела која пред-

стављају тешке повреде Женевских конвенција

- врши истрагу са циљем утврђивања свих чињеница (место догађаја, идентитет жртава, мотив и одговорна лица)

Подсећамо и на мандат Комисије за људска права у оквиру Социо-економског Савета ОУН, која такође могу бити укључена и адресирана поводом навода и основа сумњи да су на територији Р.Албаније почињени злочини над цивилним становништвом. Указујемо и на важне чињенице до којих је претходно дошла међународна организација Амнести Интернешнл, која се бавила питањем организованог криминала, илегалним затворима и произвољним хапшењима на територији Ал-баније, те је потребно ступити у контакт са овом организацијом и прибавити њихове извештаје.-Каже се у писму Удружења.

Поводом 28. јуна Видовдана, великог српског празника Удружење породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији

ОБАВЕШТАВА

породице и све заинтересоване грађане да на Видовдан 28. 06. 2008. године након литургије која почиње у 9 сати у цркви Светог Марка, присуствују паастосу свим невиним жртвама на Косову и Метохији.

Владимир Вукчевић, тужилац за ратне злочине у интервју у “Блицу”

КАРЛА ДЕЛ ПОНТЕ СВЕДОЧИ

О ТРГОВИНИ ОРГАНИМА ОТЕТИХ СРБА

До сусрета бивше хашке тужитељке са српским тужиоцима и судијама могло би да дође почетком јула у Монаку или у септембру у Београду

Бивша главна тужитељка Међународног трибунала у Хагу Карла дел Понте пристала је да разговара са српским тужиоцима и судијама који истражују трговину органима заробљених Срба на Косову и Метохији. До сусрета би могло да дође почетком јула у Монаку или у септембру у Београду, изјавио је српски тужилац за ратне злочине Владимир Вукчевић, за “БЛИЦ”

- По мом овлашћењу, представник Тужилаштва за ратне злочине срео се у Буенос Ajресу са Карлом дел Понте (која је амбасадор Швајцарске у тој земљи). Са њом је разговарао и о њеној књизи и изнео наше ставове: Та књига је комерцијализација и политизација једног деликатног посла који није завршен. Исто тако, он ју је замолио да разговара са нашим замеником тужиоца и судијом који раде на предмету трговине људским органима. Уколико је дипломатска функција у томе не спречи, до тог разговора би могло доћи или на Форуму “Кран Монтана” у Монаку почетком јула или у септембру у Београду приликом промоције њене књиге - каже Вукчевић.

“Да ли ћеше усјећи да сазнайме ко је стварао истрађу о трговини људским органима и на какве све поштокоће сада наилази истрађа о том злочину?”

- На основу информација којима располажемо, очигледно је да УНМИК није добро функционисао. Знамо да је постојала истрага о трговини људским органима и знамо да је један од функционера УНМИК-а побегао у Јужну Америку оптерећен кривичним пријавама на ову тему. Сада, после објављивања књиге “Лов” Карле дел Понте, многе ствари су јасније. На основу њених навода кренули смо у предкривични поступак. Кон-

Владимир Вукчевић

тактирали смо Тужилаштво Албаније, Међународни комитет Црвеног крста. Испитћемо још сведока, поред оних које смо већ испитали.

“Које доказе и изјаве које сте доспјавали Хашком тужилаштву у случају Харадинаја они употребише нису користили?”

- Постоје још два

догађаја која нису узета у обзор приликом писања оптужнице у Трибуналу која ћемо им доставити. Анализира се пресуда првостепеног Већа и већ је установљено да два сведока која имају важна сазнања о Харадинајевој одговорности нису саслушана. Ти искази су упечатљиви и никакве ослођајуће пресуде ме не могу уверити да се не ради о окрелом ратном злочинцу. Друга ствар која је упечатљива је да се он не гони по командној одговорности. Серж Бремерц, као нови тужилац, везан је наводима оптужнице и не може излазити из њеног оквира. Ми ћемо, то је мој договор са Бремерцом, пружити сву могућу асистенцију. Исто тако, инсистирали смо да сви они који нису радили свој посао како треба сносе одговорност. Како је могло да нестане девет сведока који су повезани са овим предметом?

“Изјавили сте, после пресуде Харадинају, да је Трибунал изгубио разлоге за постојање. Како видите наставак сарадње с Хашким судом?”

- Наставак сарадње Тужилаштва на чијем сам челу са Трибуналом није се довео у питање, јер нас на то обавезује и наш закон о сарадњи. Такође нас на то обавезује и акциони план Владе Србије за локирање, хапшење и трасфер хашких бегунаца. Да не говорим о моралној обавези према

СУКОБ ХАРАДИНАЈА СА РУСКИМ КФОР-ом

Вукчевић каже да је Рамуш Харадинај, заједно са својим униформисаним заменицима из Косовског заштитног корпуса и са наоружањем, покушао да прође контролни тунел КФОР-а маја 2000. године без прровере и заустављања, посље чега је избио сукоб.

- Патролу КФОР-а на том пункту чинили су припадници немачког и руског контингента. Када су се Харадинај и његови заменици коначно зауставили, немачком војнику су показали легитимације КЗК и истекле дозволе за ношење оружја. Немачки војник им је наредио да изађу из возила. Харадинај је изашао и насрнуо на војника. У том тренутку су се умешали и руски војници и дошло је до туче, у којој је Харадинај задобио лакше повреде. Војници КФОР-а су успели да их савладају и спроведу у базу у Малишеву. Харадинај је поломљен нос и захтевао је лекарску интервенцију. Спроведен је у болницу у Приштину, а затим од бригадног генерала Хуана Ортуња тражио да се руски контингенти одмах повуку са Косова. Неколико дана након тог инцидента почела је серија оружаних напада на пунктова и базе руског КФОР-а. У наредних пар месеци погинуло је осам припадника КФОР-а, а десетине их је теже и лакше повређена - каже Владимир Вукчевић.

нама самима и према жртвама. То никакве везе нема са грешкама Трибунала, којих је у последње време све више.

Нико, па ни Трибунал није "света крава", па да се очигледним пропустима који су учинили не може ни говорити. Уосталом, управо се у Трибуналу тражи нови шеф службе за заштиту сведока.

"Имали сте саслушанак са главним хашким тужиоцем Сержом Брамерцом, шта сте му рекли?"

- Стекао сам утисак да је тужилац Брамерц одговорна и упорна личност, да свој посао ради на другачији начин од његове претходнице Карле дел Понте, али једнако решен да Трибунал мора да заврши посао који је започео. Добили смо од њега велику подршку за све што радимо када су упитању процеси за ратне злочине које отварамо пред нашим судом.

"Колико су надлежне службе озбиљно схваћиле приређивање атентата на вас?"

- Служба за заштиту МУП-а Србије је обавештена о свим претњама које су стизале у Тужилаштво. Ми смо од тог сведока узели изјаву, обавестили их, доставили им снимак разговора. Изненадила ме је чињеница да МУП Србије није упознат са овим претњама, с обзиром да се у њима појављују веома интересантна имена. Међутим, још више ме је забринуло оно друго писмо које је стигло са београдским поштанским жигом, а послато је, наводно, из Чикага. Они су се, дакле, приближили 8.000 километара и најавили "патриотске" демонстрације под нашим прозором, пред зградом Специјалног суда.

"Како реагује ваша породица на претње ућућене вама?"

- Никада не бих могао да радим свој посао без подршке и разумевања породице. Исто тако, њу не желим да мешам у било шта што се тиче мог посла. Ја сам једини одговоран за оно што радим.

Бруно Векарић портпарол тужилаштва за ратне злочине
ЗОВЕМО И КАРЛУ

Тужилаштво за ратне злочине наложило је истражном судији, надлежног већа да саслуша све оне који имају било каквог сазнања о трговини орган-

Бруно Векарић

има отетих и киднапованих Срба, па и бившег тужиоца у Хагу Карлу дел Понте, рекао је новинарима Бруно Векарић, портпарол Тужилаштва за ратне злочине. Дел Понтеовој ће свакако бити упућен позив да сведочи у поступку.

На питање новинара да ли ће се она одазвати позиву, Векарић каже: - Да, уколико се то не коси са законом саме матичне земље о кршењу јавног права. Верујем у правду, да ће се кад-тад сазнати шта је заиста било.

Векарић наглашава да је Тужилаштво добило пуну подршку од председника Србије Бориса Тадића да се случај трговине органима отетих и киднапованих Срба истражи и обећање да ће он "лично заложити свој међународни ауторитет да се дође до истинских одговора".

- Имамо обећање да ће председник Тадић, преко званичника државе Албаније, затражити да се тамошњи истражни органи укључе у откривању могућих злочина. В.Б.

УТВРДИТИ ИСТИНУ

Милош Алигрудић потпредседник парламентарне скупштине Савета Европе састао се у Грачаници 2. јуна са члановима породице киднапованих и несталих Срба са простора Косова и Метохије. О резултатима састанка рекао новинарима да до сада није било политичке воље да се реши питање несталих особа и да су све озбиљне истраге у вези са расветљавањем судбина киднапованих и несталих Срба на Косову и Метохији биле блокиране.

- Ако знамо са сигурношћу да садашње политичко руководство косовских Албанаца има везе са такозваном Ослободилачком војском Косова и са свим догађајима који су се тада дешавали, онда постоји јасно да неком у међународној заједници одговара да људи који су повезани са тешким злочинима остану на позицији политичко одговорних људи на Косову и Метохији, рекао је Алигрудић.

- Ово што је Карла дел Понте објавила у својој књизи покренуло је лавину интересовања. Константин Косачов, председник спољнополитичког одбора руске Думе је са руском делегацијом покренуо иницијативу да се сви наводи истраже и сазнају судбине око 300 несталих којима су, како се сумња, вађени органи ради продаје. Господин Косачов и ја, смо пре око два месеца покренули и иницијативу да се ова тема нађе на дневном реду парламентарне скупштине Савета Европе кроз неки од извештаја, рекао је Алигрудић оценивши да је добро што је

успела иницијатива да се направи извештај везан управо за ту тему и што је Савет Европе то потврдио.

Боравећи у Косовској Митровици Алигрудић је представницима породице киднапованих и несталих Срба са Косова и Метохије рекао: - Наша иницијатива је да се ово питање нађе на дневном реду ЕУ у којој има 47 земаља да би се коначно разрешила судбина киднапованих и несталих Срба за време конфликата на Космету. Са комплетном документацијом о несталим Србима изађићемо пред СЕ и затражити да се од њих изврши притисак на међународну заједницу на Космету и друге како би се расветлила судбина свих несталих и киднапованих Срба. Има и оних представника држава које су признале независно Косово а искрено желе да се разреши судбина несталих на Косову и Метохији - рекао је на састанку потпредседник парламентарне скупштине СЕ Милош Алигрудић митровачке канцеларије Удружења породица киднапованих и несталих Срба на Косову и Метохији Милорад Трифуновић је упознао присутне да се у овом моменту на Косову и Метохији трага за 551 несталих а да су до сада породице добиле идентификацију за 281 лицем.

- У бржем расветљавању судбине несталих и киднапованих Срба на Косову и Метохији велику одговорност има КФОР јер они сигурно имају најбољу документацију о несталим Србима. Они су дужни да отворе своје архиве и дају

истину о несталим Србима, јер на њима је била одговорност за безбедност после јуна 1999. године. У овом тренутку у мртвачници у Приштини има 440 тела која чекају на идентификацију и ми верујемо да ту има и наших киднапованих и несталих Срба. Неопходно је да команданти КФОР-а свих пет зона безбедности који су били овде одмах после доласка на Косово и Метохију проговоре о несталим лицима јер они сигурно имају архиву о тим особама. Својевремено нам је високи полицијски официр УНМИК-а Малколм Старк признао на конференцијама за штампу, да је на Космету било 144 логора за Србе. Међутим, о томе међународна заједница ћути а господин Старк је после изношења ове истине враћен из мисије на Космету. У расветљавању судбине киднапованих и несталих потребно је отворити архиве КФОР-а, УНМИК-а и Хашког трибунала - казао је Трифуновић.

И секретар покрајинског Црвеног Крста Драгиша Мурганић је оптужио међународну заједницу да зна све о киднапованима и несталима овде али да из неоправданих разлога ћути.

И чланови породица киднапованих и несталих Срба на Космету су оптуживали КФОР и међународну заједницу да представљају прави зид ћутања када се потегне питање расветљавања судбине несталих пре, током 1999. и каснијих година.

Д.Т.-В.Б.

У организацији Међународне комисије за нестала лица одржана радионица

СУОЧАВАЊЕ СА ПРОШЛОШЋУ И САДАШЊОШЋУ

Радионицу на којој је инсистирано на међусобном разумевању и постизању заједничких циљева водили су Данијела Галовић и Горан Лојанчић испред ИЦМП

Од 30. маја до 2. јуна у Врњачкој Бањи организована је радионица у оквиру пројекта “Преживели - суочавање са прошлосћу и садашњошћу”. На иницијативу Међународне комисије за нестала лица (ИЦМП) - Одељења иницијативе цивилног друштва.

Учествовали су представници Удружења породица киднапованих и несталих на Косову и Метохији из канцеларије Београда, Ниша, , Краљева, Грачанице, Косовске Митровице и Велике Хоче. Ово је само једна у низу радионица које је имала за циљ побољшање

међусобног разумевања чланова Удружења како би се договорили да одређеним конкретним активностима постигну њихове заједничке циљеве.

Уз веома активно

Удружења који су дали читав низ веома корисних предлога, помагала су и координирали рад Данијела Галовић и Горан Лојанчић. На радионици су сагледани и различити аспекти

Учесници радионице

укључивање у рад и саглађивање проблема и проналажења модуса за њихово решавање члановима

комуникације и развој и вештина решавања конфликата.

М.М.К.

ОБАВЉЕНЕ РЕГИОНАЛНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ СА УДРУЖЕЊИМА ЖРТАВА РАТА

Представници удружења жртава, жртве и ветерани из постјугословенских земаља, подржали су иницијативу за оснивање Регионалне комисије за утврђивање чињеница о ратним злочинима у бившој Југославији. Она ће имати мандат да утврди и јавно изнесе чињенице о ратним злочинима.

На састанку који је одржан деветог маја у Подгорици је истакнуто да учесници верују да ће иницијатива о формирању Регионалне комисије добити снажну подршку жртава у свим пост-југословенским земљама али су свесни да без политичке воље националних влада и снажне подршке међународне заједнице нема оживотворења иницијативе. У процесу кон-

султација и успостављања Регионалне комисије треба обезбедити учешће експерата који ће организовати и спроводити активности истражног карактера. За формирање Регионалне комисије потребна је јака и широка подршка учесника у консултативном процесу, који се могу повезати у оквиру Регионалне коалиције. Та коалиција јавно ће заговарати формирање Регионалне комисије и врпчити притисак на националне владе да отворе консултације у националним парламентима и покажу одлучност у суочавању са прошлосћу. ФХП, ИДЦ и Документа треба да припреме предлог Протокола о чланству и деловању Регионалне коалиције у заговарању

Регионалне комисије јер жртве имају потребу да говоре о својим патњама, неправди и трагању за својим најближим и да се њихов глас чује јавно. Подржавају јавно слушање жртава које било организовано на Трећем регионалном форуму у Београду. Сматрају да Регионална комисија треба да организује јавну платформу за глас жртава. Озбиљно треба размишљати о начинима са слушања ветерана и починиоца злочина који хоће да признају своје учешће у ратним злочинима.

Мандат Регионалне комисије за утврђивање чињеница о ратним злочинима треба да буде утврђивање чињеница о најтежим ратним злочинима и несталим.

М.М.К.

ТРАЖИМО ПОДЈЕДНАКА ПРАВА

Тражимо за све џрѓане жене елементарна људска џрава а што су џраво на рад, џраво на оснивање џордице, џраво на рађање и школовање деце и Још-јуну социјализацију и интеграцију за жене које не могу да се врате на своја огњишта како не би биле џрађани друѓог реда у својој држави.

Након одржаног другог сабора жена са Космета у Београду донети су закључци о задацима који се морају извршити како би се коначно свету презентирала истина о страдању српског и неалбанског народа на Космету. Тако су жене Космета расељене и оне које већ дugo живе у Београду одлучно заложиле за очување целовитости републике Србије и побуне због формирања лажне независне државе у срцу Србије, те против кршења Резолуције 1244 СБ у Уједињеним нацијама. проглашење независности прве НАТО државе нема упориште у међународном праву,

Све протесне скупове на Космету, Србији и у свету који осуђују насиљну политику САД, НАТО и Европске уније подржавамо и пријдружујемо им се, каже се у закључцима и наглашава:

- Указујемо свету, свим организацијама жена да терор и погром српског и другог живља на Ким и даље трају, а повратак насиљем пртераних је и после 9 година немогућ. Пријдружујемо се нашој националној пороти и нашем народном суду који су против ослобађајуће пресуде Рамша

Харадинаја.

Чује ли тај демократски свет лелек мајки и сестара чији су најближи страдали од злочинаца које они ослобађају од свих оптужби? Знају ли да нам изнова убијају исте мученике? То је незапамћен скандал у међународном праву и крај Хашког трибунала. То је највећи доказ до сада, да тај трибунал постоји само за наш народ. Све што наша власт буде урадила да више инстанце тог суда пониште ову срамну одлуку жене са Космета ће подржати. Ао они то не учине, захтевамо од Председника и Премијера (садашњих и будућих) да се огласе захтевом да се прекине свака сарадња са тим трибуналом. Нећемо вальда клечати пред злочинцима у црним одорама (назови судије) и америчким ратним злочинцима обучених у ОВК униформу и чекати да нам, после покушаја поништења, погазе достојанство, ругањима хиљадама недужних страдалника, убиствима Срба у Хашком трибуналу, очигледним убиством ИСТИНЕ.

Не пристајемо да нам наметну омчу геноцидног народа и прозову нашу државу геноцидном творевином.

Захтевамо од садашње и будуће власници:

Да Космет и његово питање не сме да буде изван спољно политичког спрског плана, да се мора имати примерен став према државама које су признеле независност нашег дела територије и тако престале да буду наши пријатељи,

Больу и већу сарадњу са напним пријатељима

Больу и већу сарадњу са напном дијаспором која би у земљама које су признале независност пронашла и анимирала ону јавност која право и правду не заобилазе као њихови званичници а са пријатељским државама и даље неговала добре односе,

Да захтева од медија, државних и приватних да ускладе своје програме према датој ситуацији. Да тражи да се медији максимално определе за садржаје које треба да служе очувању нашег националног бића као и да се санкционишу они медији које плаћају наши непријатељи..

Ујасните смо објављеном информацијом о застрашујућим злочинима ОВК 1999. године над Србима, Ромима и другим етничким заједницама, а коришћеним у операцијама кријумчарења органа, објављених у књизи госпође Карле дел Понте "Лов, ја и ратни злочинци".

Изненађене смо да су о овом проблему биле обавештене све међународне институције на Косову и Метохији и Хашки трибунал, али нико није ништа урадио на ослобађању затвореника, Прекршене су све декларације, конвенције и протоколи о људским правима. Захтевамо од државних и међународних институција да предузму хитне мере у проналажењу и ослобађању затвореника и убрзаној примопредаји земних остатака породицама.

Коло Српских сестара Приштине и Призрена захтевају од надлежних органа да почну да решавају статусне проблеме удружења која све своје снаге усмеравају за помоћ онима који су у невољи.

Да се успостави кординација и вршење снабдевања народних кухиња у Косовској Митровици, Грачаници, Новом Бруду и Штрпцу.

Закључци и захтеви који се тичу нешеш удружења

Овим путем желимо да укажемо на животне проблеме расељених жена. Велики је број оних које од 1999. године живе у контејнерима и дрвеним баракама у којима осим тог крова над главом имају само чекање и снове о свом огњишту. Оним које живе у приватном смештају још је теже.

Тажимо од овлашћених државних органа у предшколским и школским образовним институцијама да заштите нашу децу од деградације у односу на другу децу рођену у срединама где су наша деца дошли после прогона,

Да се при Министарству за Ким формира фонд за надарену децу са Космета како се не би догађало да наша деца не користе студентске кредите и остale бенефиције,

Бољу сарадњу нашег удружења са државним органима одговорним за наша питања,

Да се, у циљу смањења трошкова државе формирају Завичајне куће па и Косовско Метохијска у коју би се сместила сва удружења. Тако би се на једном месту пружале и користиле све информације и неговале традицију, обичаје и народно стваралаштво.

Удружење жена са Космета дигло свој глас

УМЕСТО ДЕМАНТА, РЕПЛИКЕ А ЗАРАД ИСТИНЕ

Удружење жена са Ким регистровано је априла 2007. године у Београду али постоји више од три године. Својим активностима Удружење жена са Ким, "...помажу српском и неалбанској народу који је остао да живи на Ким,

- обилази и помаже, у оквиру својих могућности, расељеним лицима са Ким смештених у колективне центре и другде.

Удружење ради у складу са Уставом и Законима државе Србије који уређују питања Ким и стоји иза интереса државе Србије по питању Ким, у борби против тероризма, физичког, духовног и културног насиља на Косову и Метохији.

Удружење жена са Косова и Метохије у Београду, да би остварила своје циљеве обједињује и организује

- све жене са Ким привремено расељене са Косова и Метохије - раније досељене са Ким жене из дијаспоре и све жене које желе добро народу на Ким" (из Статута).

Доста хуманитарних акција смо имале али нам се чини да су нам најзначајнији били Први и Други Сабор када смо на једном месту окупиле велики број жена са Ким и јавно се огласиле против насиља и терора свуда по Космету и сада против независности Космета.

Први сабор жена за спас Косова и Метохије а против тероризма и насиља организоване смо заједно са Светланом Петрушевић и Др Љиљаном Савић у Сава Центру 4. децем-

бра 2006. године. Други сабор смо организовале саме из потребе да се јавно огласимо против независности Косова на највишем месту у земљи а да се наш глас чује и ван земље, али и да покажемо и да смо снага на коју наша земља може да рачуна. Одлуку о томе донео је Главни одбор који се састоји од представника већине Колективних Центара у Београду, представница Завичајних удружења, Кола Српских сестара Приштине и Призрена, оба удружења киднапованих несталих лица, полицијаца, војника и цивила. Да стигнемо у Дом Народне скупштине помогла нам је госпођа Јасмина Армић Радивојевић и генерални секретар Дома Народне скупштине госпођа Тамара Стојчевић. На другом сабору било је преко 450 учесника. Уводно излагање дала је Деса Топличевић затим професор са Приштинског факултета Валентина Питулић и Верица Томановић из Удружења породица киднапованих а све ово је било увеличано наступом госпођа Светлане Стевић, Иване и Јелене Жигон и потресним казивањем Драгане Мајсторовић мајке киднапованог дечака. Закључке и захтеве садашњој и будућој власти и светској јавности прочитала је Зага Павловић.

Тог дана пленарна сала и свечани хол били су на располагању Удружења жена са Ким и оне су то искористиле.

М.М.К.

КО ЈЕ КРИО ИСТИНУ?

Заштито је Трибунал све до објављивања књиџе Карле дел Понте ћушао? Ко је скривао налодогодавце и извршио злочина?

Извршни одбор Удружења породица киднапованих и несталих лица на Космету одржао је 26. маја састанак са председником Владе Републике Србије Вељком Одаловићем о проблемима Удружења. Међутим актуелна збивања које је проузроковало објављивање књиге Карле дел Понте потиснуло је некако у други план остале проблеме.

Реаговање породица након обелодањивања информација из књиге "Лов, ја и ратни злочинци", било је бурно са пуно емоција, па су они тражили од државних органа и међународних институција одговор на питање: Шта се дододило са њиховим члановима породица? Ко је све тако страдао и ко је до сада заташкавао истину?

- Очекујемо од Хашког трибунала да сходно својим овлашћењима дају породицама подробан извештај о мерама које су или ће предузети, изналажењу трагова и шокантног разобличавања истине књиге бившег тужиоца међународног трибунала за бившу Југославију у погледу чињеница које је до последњег тренутка прећуткивао Трибунал.

Трибунал је дужан да истражи те чињенице, а кад оне буду проверене тражити одговорност криваца за извршење тако ужасног злочина.

На седници се разговарало и о радионици коју организује ИЦМП у Врњачкој Бањи, најављеној Радној групи у Охриду 26. и 27. јуна и судбини преко 400 неидентификованих земних остатака у приштинској болници. М.М.К.

Детаљ са састанка

Апел Удружења породица киднапованих и несталих лица на Космету Српском лекарском друштву

ПОМОЗИТЕ НАМ И ВИ

Обраћамо вам се с молбом да поводом објављене књиге бившег тужиоца Хашког трибунала Карле дел Понте "Лов, ја и ратни злочинци" о стравичним криминалним радњама над отетим Србима, предузмете одговарајуће мере преко државних и међународних медицинских институција у циљу расветљавања судбина медицинских радника отетих после 10. јуна 1999. године на Косову и Метохији. Још увек се не зна шта је са проф.др. Андијом Томановићем, Александром Тодоровским, Милетом Вуксановићем, Светомиром Микићем. Да вас подсетимо да су до данас сахрањени земни остатци убијених медицинских радника - : Ђорђа Тошковића, др Небојше Петковића, др Александра Станојевића, Стамена Генева, Душка Патрногића, Димитрија Шабића, Панте Филиповића.-каже се у апелу.

ОДВЕДЕНИ СА РАДНОГ МЕСТА

Читава деценија проје, а о деветорици ЕПС-ових радника које екстремисти покупиште са радних места ни гласа нема. Жарко, Драган, Зоран, Филип, Душан, Мирослав, Пера, Мирко и Србољуб нетрагом нестадоше са Белаћевица код Косова Поля 22. јуна 1998. године.

Прва жртва киднаповања је Жарко Спасић кога су терористи одвели са радног места 14. маја 1998. године. Након четрдесет дана његову судбину доживеше и Мирко Буха, Мирослав Трифуновић, Србољуб Савић, Душан, Зоран и Пера Аћанчић, Драган Вукмировић, Филип Гојковић. И све ове године траје потрага за њима. Трајала је и нада да су живи, да ће се вратити. Последња сазнања и изјаве бивше тужитељке Хашког трибунала Карле дел Понте срушиле су сваку наду породицама да ће се они вратити.

М.М.К.

Предати посмртни остаци брачног паре Шљивић

УСМРЋЕНИ ВАТРЕНИМ ОРУЖЈЕМ

Посмртни остаци брачног паре Милана(79) и Олге(74) Шљивић из Призрена, које су 1999. године албански терористи убили у Призрену, предати су српској Комисији за нестале лица у Мердару, на административном прелазу Србије и Косова. Председник Комисије Вељко Одаловић рекао је да су посмртни остаци брачног паре Шљивић ексхумирани прошле године, на православном гробљу у Призрену и да је поступак њихове идентификације трајао годину дана. Истакавши да су Шљивићи били старији људи, Олга рођена 1925. и Милан рођен 1920, Одаловић је објаснио да

Детаљ са примопредаје

су они убијени у свом стану у Призрену, који нису хтели да напусте 1999. године, у време мандата међународне мисије на Косову и Метохији.

В. Бецић

Вељко Одаловић о трговини органима Срба

ЗАШТО МЕЂУНАРОДНА ЈАВНОСТ ЏУТИ?

- Очигледно је да међународна мисија и косовске инстанције ни у овом штренућку немају ни интереса ниши мотива да покрену овај процес, али мене брине шире међународне јавности која над овим злочинима ћуши. Као што још увек ћуши и над чињеницом да је Карла дел Понте својом књиžом "Лов" отворила једну нову област и једно ново штапање.

Трговина људским органима је само једна од последица онога што се дешавало раније. Зато је важно да се истрага врати уназад и да се докаже организованост убиства, киднаповања и пртеривања српског народа са Космета. Једино таква истрага може ићи у директном правцу и до правих извршилаца - рекао је Вељко Одаловић, председник комисије за нестале у Влади Србије.

Страшно је да поред наведених чињеница Хашки трибунал још увек није покренуо истрагу о овом злочину, мада су сви упознати да се он десио, Одаловић мисли да би било страшно уколико би све то остало неразјашњено.

- Да је у то време, када је било доволно елемената, истрага покренута, вероватно би данас имали ово питање решачишћено, али Карла дел Понте није била ни спремна нити је имала посебних мотива да ову истрагу отвори. Јер, истрага би неминовно водила ка киднаперима, директним починиоцима, њиховим командантима, односно њиховим налогодавцима и наравно међународној мисији присутној у покрајини. Уверен је да једини мотив што истрага тада није отворена јесте "Зато што би она водила до врха тадашње ОВК чији чланови данас, нажалост, представљају неку извршну власт која им је поверена на Космету". Да ли је могуће да се у 21. веку, под окриљем међународне заједнице пред очима више од 50.000 такозваних мировњака, под мисијом која је у мандату УН, деси такав злочин какав је она описала у књизи, а да нико не реагује?

Иначе процес решавања судбине киднапованих одвија се веома споро. Несхватљиво је да је за последњих девет година од укупног броја киднапованих, а потом убијених Срба и неалбанаца, породицама предато само 280 посмртних остатака њихових чланова породице. Наша Комисија трага за још 571 особом, а уколико се динамика буде одвијала овим током требаће десетина година да се расветли судбина несталих и киднапованих људи на Космету - истиче Одаловић.

Ј.Г.

ОНИ СУ ЖРТВЕ ТЕРОРИСТА

ПИЉЕВИЋ ПЕТРИЈА (1999. - 2001.)
ЧЕЛИЋ АВДИЈА (1999. - 2001.)
ФАЗЛИЈУ ГАФУР (1999. - 2001.)
КОМАТОВИЋ САША (1999 - 2002)
СТОЈАНОВИЋ ВЛАДАН (1999. - 2002.)
КОСТИЋ МИЛАДИН (1999. - 2002.)
КОСТИЋ МИЛОСАВА (1999. - 2002.)
ЂИЛАС МИЛКА (1999. - 2002.)
ЂУРИЋ ГОРДАНА (1999. - 2002.)
БУДИМИР РАДЕ (1999. - 2002.)
ТИМОТИЈЕВИЋ ВОЛИСЛАВ (1999. - 2002.)
РАМА ШЕФКИЈА (1999. - 2002.)
РАМА АРИФ (1999. - 2002.)
РАМА АДЕМ (1999. - 2002.)
КРСТИЋ ПЕТАР (1999. - 2002.)
РИСТАНОВИЋ МОМЧИЛО (1999. - 2002.)
ШАБИЋ ДИМИТРИЈЕ (1999. - 2002.)
РАДОЈКОВИЋ ВЕЛИМИР (1999. - 2002.)
СИМОВИЋ АЛЕКСАНДАР (1999. - 2002.)
ПИРИЋ ЉУБИША (1999. - 2002.)
ЦВИЈАНОВИЋ ЂОРЂЕ (1999. - 2003.)
МАШУЛОВИЋ МИОДРАГ (1999. - 2003.)
АНТОВИЋ ВОЛИСЛАВ (1999. - 2003.)
ГОЈКОВИЋ РАДОТА (1999. - 2003.)
СТОЈАНОВИЋ ЖИВКА (1999. - 2003.)
СТОЈАНОВИЋ МИЛОРАД (1999. - 2003.)
ЈОВИЋ МИРКО (1999. - 2003.)
ПАВИЋ БОРИСАВ (1999. - 2003.)
НЕДЕЉКОВИЋ ЉУБИША (1999. - 2003.)
ИЛИЋ ИЛИЈА (1999. - 2003.)
ВАСИЋ ДРАГОЉУБ (1999. - 2003.)
МИЉКОВИЋ РАТОМИР (1999. - 2003.)
ЧЕЛИЋ ИВАН (1999. - 2003.)
МИЛЕНКОВИЋ СТАНИША (1999. - 2003.)
КУЗМАНОВИЋ ЂОРЂЕ (1999. - 2003.)

ИВИЋ ВЕЛИМИР (1999. - 2003.)
СТАЛЕТОВИЋ МАРИЦА (1999. - 2003.)
ЛАЗОВИЋ ПЕТАР (1999. - 2003.)
ТОШКОВИЋ ЂОРЂЕ (1999. - 2003.)
АНТИЋ ВЕЉКО (1999. - 2003.)
СТАЛЕТОВИЋ МИЛАН (1999. - 2003.)
ЈАЦИЋ КОСТА (1999. - 2003.)
СТОЈАНОВИЋ МИЛОШ (1999. - 2003.)
ИЛИЋ ДЕСАНКА (1999. - 2003.)
БИБЕРЦИЋ ДРАГИЦА (1999. - 2003.)
ЦВЕТКОВИЋ ДУШАН (1999. - 2003.)
ЈЕЗДИЋ ДЕЈАН (1999. - 2003.)
ЈОВАНОВИЋ МИЛОРАД (1999. - 2003.)
НЕШИЋ ЂУРКА (1999. - 2003.)
НЕШИЋ ЈЕЗДИМИР (1999. - 2003.)
ШАРАНОВИЋ СТАНКО (1999. - 2003.)
ЦУЦУРЕВИЋ ДАНИЦА (1999. - 2003.)
СТОЛКОВИЋ ДРАГАН (1999. - 2003.)
ЈАШОВИЋ АЛЕКСАНДАР (1999. - 2003.)
ЈАНКОВИЋ НЕБОЈША (1999. - 2003.)
МАРКОВИЋ РАДОСАВ (1999. - 2003.)
ЖИВКОВИЋ ТОДОР (1999. - 2003.)
ЈОВАНОВИЋ ГОРДАНА (1999. - 2003.)
ЛАЗАРЕВИЋ ЈОВАН (1999. - 2003.)
ДРАКУЛОВИЋ РАДИВОЈЕ (1999. - 2003.)
ЂУРИЋ ПЕТАР (1999. - 2003.)
ВИДИЋ РАДОЛИЦА (1999. - 2003.)
ЗУЉИ ЂЕМО (1999. - 2003.)
МАВРИЋ МЛАЂАН (1999. - 2003.)
КРУНИЋ СЛАВКО (1999. - 2003.)
МИЈАТОВИЋ ЗОРАН (1999. - 2003.)
МИТИЋ ДЕЈАН (1999. - 2003.)
ПУМПАЛОВИЋ МОМЧИЛО (1999. - 2003.)
ЛАЗИЋ СРЕТЕН (1999. - 2003.)
ЂОКИЋ БОГДАН (1999. - 2003.)

ОНИ СУ ЖРТВЕ ТЕРОРИСТА

- СТОЈКОВИЋ СРЂАН (1999. - 2003.)
ЈЕРИНИЋ МИЛИВОЈЕ (1999. - 2003.)
ИНДРУЛИЋ ФАХРЕДИН (1999. - 2003.)
ИНДРУЛИЋ ХАЈДУЛА (1999. - 2003.)
ШАБОВИЋ САФЕТ (1999. - 2004.)
ХАЈДАРПАШИЋ НЕЦАТ (1999. - 2004.)
МИЛИЋ МОМЧИЛО (1999. - 2004.)
ВУКУМИРОВИЋ МИЛОВАН (1999. - 2004.)
РИСТИЋ ВИТОМИР (1999. - 2004.)
ДОБРОСАВЉЕВИЋ ЉУБИША (1999. - 2004.)
ЂОРЂЕВИЋ РАТКО (1999. - 2004.)
МИЛЕНКОВИЋ ДИМИТРИЈЕ (1999. - 2004.)
МИЛЕНКОВИЋ АЛЕКСАНДАР (1999. - 2004.)
СТАНКОВИЋ ГОРДАНА (1999. - 2004.)
СТАНКОВИЋ ЖИВКА (1999. - 2004.)
МАРКОВИЋ РАДА (1999. - 2004.)
МАРКОВИЋ СТОЈАДИН (1999. - 2004.)
ПЕТКОВИЋ СПАСОЈЕ (1999. - 2004.)
ЈОВАНОВИЋ КРСТА (1999. - 2004.)
МИХАИЛОВИЋ ВУКОЈЕ (1999. - 2004.)
МИХАИЛОВИЋ ВИДОСАВА (1999. - 2004.)
ВУЛИСИЋ МИЛОШ (1999. - 2004.)
ТОМИЋ ЗОРАН (1999. - 2004.)
СИМОНОВИЋ СИНИША (1999. - 2004.)
ВЕКИЋ МИЛИЦА (1999. - 2004.)
ЈАХЈА БАРДУЉ (1999. - 2004.)
МИТРОВИЋ МИОДРАГ (1999. - 2004.)
ЈОВАНОВИЋ ГОРАН (1999. - 2004.)
РАДУНОВИЋ ЗДРАВКО (1999. - 2004.)
ДАЈИЋ РАДОВАН (1999. - 2004.)
ВЛАХОВИЋ МИЛКА (1999. - 2004.)
ИЗДЕРИЋ СЛАВИША (1999. - 2004.)
СЛАВКОВИЋ ДРАГОЉУБ (1999. - 2004.)
ВУКСАНОВИЋ МИЛИВОЈЕ (1999. - 2004.)
БЕРИША РАМАДАН (1999. - 2004.)
МАРИНКОВИЋ ЗВОНКО (1999. - 2004.)
ПЕТКОВИЋ ЈЕВТА (1999. - 2004.)
ТОМИЋ ДРАГАН (1999. - 2004.)
СТАНКОВИЋ ГОРАН (1999. - 2004.)
РАЈИЧИЋ ЗОРАН (1999. - 2004.)
НЕДЕЉКОВИЋ ЗОРАН (1999. - 2004.)
СТАНКОВИЋ БРАНКА (1999. - 2005.)
СТАНКОВИЋ СТОЈАН (1999. - 2005.)
ЗДРАВКОВИЋ ЗОРАН (1999. - 2005.)
ЗДРАВКОВИЋ ЂОРЂЕ (1999. - 2005.)
ТРАЈКОВИЋ СЛОБОДАН (1999. - 2005.)
МАРИНКОВИЋ СЛОБОДАН (1999. - 2005.)
МАРИНКОВИЋ НИКОЛА (1999. - 2005.)
ЂОШИЋ ЗОРАН (1999. - 2005.)
РИСТИЧИЋ ЈОВАНКА (1999. - 2005.)
РИСТИЋ АНЂЕЛКО (1999. - 2005.)
РАДИЋ МИЛАН (1999. - 2005.)
ПОПАДИЋ РАДЕ (1999. - 2005.)
ГРУЈИЋ БРАНИСЛАВ (1999. - 2005.)
КОСТИЋ ДЕЈАН (1999. - 2005.)
ЈАЋИМОВИЋ ДРАГАН (1999. - 2005.)
СТАНОЈЕВИЋ ДЕЈАН (1999. - 2005.)
СТОЈКОВИЋ РАДОЊА (1999. - 2005.)
АЗЕМИ САФЕТ (1999. - 2005.)
ГОГИЋ ЖИВКО (1999. - 2005.)
ГОГИЋ СЛАВКО (1999. - 2005.)
ХАЈРИЗАЈ ГАНИ (1999. - 2005.)
КРАСНИЋИ ХАЈДИН (1999. - 2005.)
ЂУКАНОВИЋ ДРАГОМИР (1999. - 2005.)
ЂУКАНОВИЋ ЈОВИЦА (1999. - 2005.)
РАДИВОЈЕВИЋ НИКОЛА (1999. - 2005.)
СТЕВАНОВИЋ СТАНОЈЕ (1999. - 2005.)
СТЕВАНОВИЋ ДРАГИЦА (1999. - 2005.)
ЗАБУНОВИЋ КРУНА (1999. - 2005.)
ГЕНОВ СТАМЕН (1999. - 2005.)

ОНИ СУ ЖРТВЕ ТЕРОРИСТА

СТАЛЕТИЋ РАДОВАН (1999. - 2005.) ПАВЛОВИЋ СЛОБОДАН (1999. - 2006.)
МЛАДЕНОВИЋ СТОЈАНЧЕ (1999. - 2005.) ПАВЛОВИЋ НЕНАД (1999. - 2006.)
МЛАДЕНОВИЋ ЗОРИЦА (1999. - 2005.) ИЛИЋ ЛАЗАР (1999. - 2006.)
ИСАКУ ВИСАР (1999. - 2005.) МИЛИЋ МИЛОШ (1999. - 2006.)
ИСКУ АЗЕМ (1999. - 2005.) БЕРИША БЕСИМ (1999. - 2006.)
ВЕЛИКИЋ ТРИФУН (1999. - 2005.) БЕРИША АРИФ (1999. - 2006.)
КАРАЋ МИЛУТИН (1999. - 2005.) БЕРИША БЕКИМ (1999. - 2006.)
ЦУГАМИ ХИЉМИЈЕ (1999. - 2005.) БЕРИША БЕДРИ (1999. - 2006.)
ПАВЛОВИЋ МИЛОВАН (1999. - 2005.) МРЂЕНОВИЋ ЉУБОМИР (1999. - 2006.)
ПАВЛОВИЋ РАДОШ (1999. - 2005.) ЂУЛДЕРАН МАКСУТ (1999. - 2006.)
СТАНОЈЕВИЋ АЛЕКСАНДАР (1999. - 2005.) ГОГИЋ ЂОРЂЕ (1999. - 2006.)
МИЛЕНКОВИЋ САВИЋ (1999. - 2005.) ЂОРИЋ ЂОРЂЕ (1999. - 2006.)
ШЋЕПАНОВИЋ АЛЕКСАНДАР (1999. - 2005.) ОМЕРАГИЋ ЛИДИЈА (1999. - 2006.)
ТАФА ХАСАН (1999. - 2005.) ПАТРНОГИЋ ДУШКО (1999. - 2006.)
ПРОКИЋ ДЕЈАН (1999. - 2006.) ЖИВКОВИЋ ИЛИЈА (1999. - 2006.)
ЗАФИРОВИЋ СВИЛАН (1999. - 2006.) ЂЕРИМАЈ ЂЕРИМ (1999. - 2006.)
БАЈРАМИ СЕФЕР (1999. - 2006.) ЂЕРИМАЈ ШЕКРИЈЕ (1999. - 2006.)
ИСТРЕТ АВДО (1999. - 2006.) БАНЗИЋ СПАСОЈЕ (1999. - 2006.)
ЗЕКАЈ ЖИЖА (1999. - 2006.) СИМИЋ СРЕТЕН (1998. - 2006.)
БАРАЋ ТОМИСЛАВ (1999. - 2006.) БУРЦИЋ МИОДРАГ (1998. - 2006.)
СТАЛЕТОВИЋ БРАНИСЛАВ (1999. - 2006.) БУРЦИЋ СПАСОЈЕ (1998. - 2006.)
РИСТИЋ СЛАВОЉУБ (1999. - 2006.) НИКОЛИЋ ЦВЕТКО (1998. - 2006.)
ЧАБАРКАПА ЧЕДО (1999. - 2006.) НИКОЛИЋ РАЈКО (1998. - 2006.)
ДОЛАЋЕВИЋ ДУШКО (1999. - 2006.) БОЖАНИЋ БОЖИДАР (1998. - 2006.)
БАЉОШЕВИЋ ЂОРЂЕ (1999. - 2006.) БОЖАНИЋ МЛАДЕН (1998. - 2006.)
РИСТИЋ МИРКО (1999. - 2006.) БОЖАНИЋ НЕМАЊА (1998. - 2006.)
РИСТИЋ МИЛЕВКА (1999. - 2006.) БОЖАНИЋ НОВИЦА (1998. - 2006.)
СИМОНОВИЋ НЕНАД (1999. - 2006.) КОСТИЋ ДИМИТРИЈЕ (1998. - 2006.)
РИСТИЋ СВЕТОЗАР (1999. - 2006.) КОСТИЋ ЛАЗАР (1998. - 2006.)
ВИТОШЕВИЋ СРЕЋКО (1999. - 2006.) КОСТИЋ МИОДРАГ (1998. - 2006.)
БЛАГОЛЕВИЋ МИХАЈЛО (1999. - 2006.) КОСТИЋ МИРОЉУБ (1998. - 2006.)
ЂИНОВИЋ ДУШКО (1999. - 2006.) КОСТИЋ НЕБОЈША (1998. - 2006.)
КРСТИЋ ВИТКО (1999. - 2006.) КОСТИЋ СРЕЋКО (1998. - 2006.)
КРСТИЋ СТАНА (1999. - 2006.) КОСТИЋ СВЕТИСЛАВ (1998. - 2006.)
ШЋЕПАНОВИЋ СТАНА (1999. - 2006.) КОСТИЋ ТОДОР (1998. - 2006.)

ОНИ СУ ЖРТВЕ ТЕРОРИСТА

КОСТИЋ ВЕКОСЛАВ (1998. - 2006.)
КОСТИЋ ЖИВКО (1998. - 2006.)
ИБРАЈ ЈАКУП (1999. - 2006.)
ИБРАЈ МУХАМЕТ (1999. - 2006.)
ИБРАЈ ИСУФ (1999. - 2006.)
ИБРАЈ ИБЕР (1999. - 2006.)
СТОЈКОВИЋ БОРКА (1999. - 2006.)
СТЕВАНОВИЋ ЉУБИСАВКА (1999. - 2006.)
ПОПОВИЋ РАТКО (1999. - 2006.)
ОБРАДОВИЋ МИОДРАГ (1999. - 2006.)
ТОМИЋ СВЕТОЗАР (1999. - 2006.)
ДИМИЋ МОМЧИЛО (1999. - 2006.)
АРСИЋ ДАКА (1999. - 2006.)
СТАНЧИЋ МИЛАН (1999. - 2006.)
ЂЕКИЋ СРЕЋКО (1999. - 2006.)
АСАНИ ДАКА (1999. - 2006.)
БАЉОШЕВИЋ БУДИМИР (1999. - 2006.)
МЕТОДИЈЕВИЋ МИРОСЛАВ (1999. - 2006.)
ЂЕРИМАЈ АВДУЉ (1999. - 2007.)
ЂЕРИМАЈ ГАЗМЕНД (1999. - 2007.)
ЂЕРИМАЈ ЉУМНИЈА (1999. - 2007.)
ЂЕРИМАЈ ХАЛИМ (1999. - 2007.)
ЂЕРИМАЈ БАЈРАМ (1999. - 2007.)
ЂЕРИМАЈ БРАХИМ (1999. - 2007.)
ЂЕРИМАЈ САЛИ (1999. - 2007.)
ЂЕРИМАЈ ХИША (1999. - 2007.)
ЂЕРИМАЈ ЉУЉЕВЕРА (1999. - 2007.)
ЧЕНГУРОВИЋ СЛАВКО (1999. - 2007.)
РАКОЧЕВИЋ ПЕТАР (1999. - 2007.)
ПЕТКОВИЋ НЕБОЛША (1999. - 2007.)
ЈОВАНОВИЋ ИЛИЈА (1999. - 2007.)
МАРКОВИЋ ТОМИСЛАВ (1999. - 2007.)
МАЗРЕКУ БЕКИМ (1999. - 2007.)
АЗИРИ ФАДИЉ (1999. - 2007.)
БОЖИЋ РАДМИЛА (1999. - 2007.)

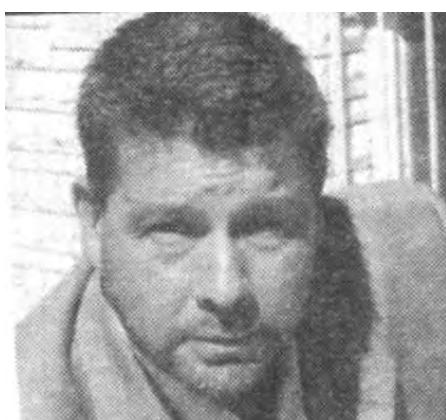
ВРЦЕЉ МЛАДЕНКА (1999. - 2007.)
ВРЦЕЉ ЉУБОМИР (1999. - 2007.)
БОГИЋЕВИЋ ДУШАН (1999. - 2007.)
ЧИЗМОЛИ ЏЕМАЉ (1999. - 2007.)
ГОВЕДАРИ ДЕЛИМУС (1999. - 2007.)
АБАЗОВИЋ ХАЈРУДИН (1999. - 2007.)
ТАСИЋ СРЂАН (1999. - 2007.)
ГУГА МУСА (1999. - 2007.)
БАЉОШЕВИЋ САША (1999. - 2007.)
БАЉОШЕВИЋ ТОМИСЛАВ (1999. - 2007.)
РАШИЋ РАДОВАН (1999. - 2007.)
МИХАИЛОВИЋ АЛЕКСАНДАР (1999. - 2007.)
ОЖЕГОВИЋ АЛЕКСАНДАР (1999. - 2007.)
ИМЕРАЈ КУЈТИМ (1999. - 2007.)
ХАЉИЉИ РАМАДАН (1999. - 2007.)
САФЕТИ ВАЈДИН (1999. - 2007.)
БУЊАКУ ЗЕЈНУЛАХ (1999. - 2007.)
ВУЛИЋ РАДОЈЕ (1999. - 2007.)
ПУЋКОВИЋ БОСИЉКА (1999. - 2007.)
ПЕТКОВИЋ БОРО (1999. - 2007.)
АНТОНИЈЕВИЋ ЗОРАН (1999. - 2007.)
КОРАЋ МИОМИР (1999. - 2007.)
ПЛАВЦИ АЛИ (1999. - 2007.)
ПЛАВЦИ САХАРЕ (1999. - 2007.)
ФИЛИПОВИЋ ПАНТА (1999. - 2007.)
ИБРАЈ КУЈТИМ (1999. - 2007.)
ХАМИТИ БАШКИМ (1999. - 2007.)
ЈАНИЋИЈЕВИЋ ТАЊА (1999. - 2007.)
ИСАКУ МИЛИЦА (1999. - 2007.)
ЧЕЈ ШЕМСИЈА (1999. - 2008.)
ГРУЛИЋ МИЛОРАД (1999. - 2008.)
РАСТОДЕР ОСМАН (1999. - 2008.)
ПЛАВЦИ АБДУЛАХ (1999. - 2008.)
ШЉИВИЋ МИЛАН (1999. - 2008.)
ШЉИВИЋ ОЛГА (1999. - 2008.)

Канађанин Скот Тейлор, бивши мировњак на КиМ

СВЕ СУ ЗНАЛИ И НАТО И УМНИК

Карла до информација није дошла сама

- На Косову су 1999. године кружиле гласине да се тргује органима отетих и несталих Срба, али су оне одбацивани као српска пропаганда, овако наводе из књиге "Лов" Карле дел Понте комен-

Скот Тейлор

тарише Скот Тейлор, бивши припадник канадских мировних снага на Косову 1999. године, ратни репортер, војни аналитичар и уредник војног магазина "Еспри де корп" ("Дух трупа").

- Ништа није објављено о злочинима над Србима које су Албанци починили чак пред очима западних новинара и НАТО трупа, рекао је Тейлор.

На питање јесу ли међународне снаге биле упознате са наводима из књиге Дел Понтеове, Тейлор, каже да не постоји могућност да је Карла дел Понте имала информације о таквим злочинима а да до њих нису дошли НАТО и УМНИК.

За многе од тих злочина, које је, подсећа Тейлор, предводио командант Агим Чеку, сведоци су били канадске трупе, које су их и забележиле, нарочито када је реч о злочинима у Хрватској ("Медачки цеп" и операција "Олуја").

Скот Тейлор напомиње да је непрестано писао о Чекуовим злочинима и у те своје мемоаре укључио канадске дупле аршине правде.

- Канађанка Луиз Арбур подигла је против Слободана Милошевића 1999. године оптужницу за масакр у Рачку коју су форензички докази одбили као фалсификат.

Намеће се питање зашто она није подигла оптужницу против албанског вође за кријумчарење органа отетих Срба.

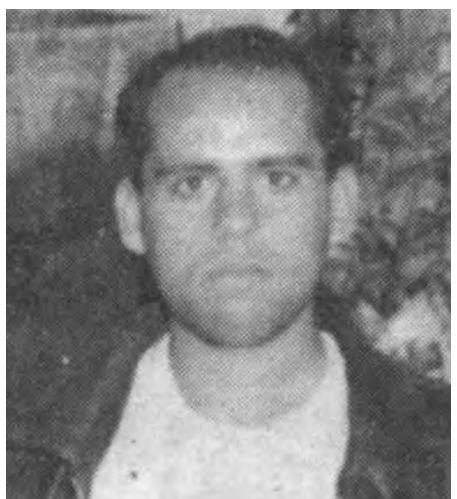
В.Т.

Шта је писао немачки недељник "ШТЕРН"

ТОРТУРА У МАНХАЈМУ

Немачки недељник "Штерн" први је, пре две године, поменуо Шефко Таировића и Бобана Миленковића, у тексту у којем је открио да је "наукова мрежа" обавештајних затвора, где се људи тамниче и муче, постојала и пре 11. септембра 2001. године, када је објављен глобални рат тероризму. Заробљеници су киднаповани по обавештајној потреби, саслушавани и мучени без правне основе.

Судбина тих затвореника, без права и заштите, писао је "Штерн", искусила су и два Србина, које је ОВК киднаповала у току ратног пролећа 1999. године. Бобан Миленковић и

Шефко Таировић

Шефко Таировић обрели су се потом у злогласном кампу "Колмнових барака", у склопу америчког војног затвора у немачком граду Манхайму, подигнутом на простору бившег концентрационог логора.

У ћелијама, димензија 1,8 са 2,5 метара, излагани су тортури, не би ли прихватили "љубазни" позив америчких тамничара, припадника 18. војнотошкијске бригаде, да сведоче пред истражницима Хашког трибунала о злочинима Срба на Косову.

Олга Кавран

ПРОЦЕСУИРАТИ ЗЛОЧИНЕ

Олга Кавран портпарол Хашког тужилашва каже да је у децембру 2004. године истекао мандат Трибуналу за отварање нових предмета, због чега је од примарног значаја сарадња с локалним судским инстанцима, односно тужилаштвима.

- Тужилаштва за ратне злочине у региону су управо та која могу даље да процесуирају ове злочине јер Трибунал има ограничен мандат - нагласила је она.

ЗАТВОР ПОД ОТВОРЕНИМ НЕБОМ

Књиџа није сведочанство које одговара српској страни истине, већ истину коју сам видела - каже ауторка

Марија Лина Века, италијанска новинарка која је последњих година више пута боравила међу Србима на Космету, написала је неколико књига и снимила три филма о њиховом животу.

У књизи "Затвор под отвореним небом", говори о својим посетама Косову. Српско издање, објављено у "Филипу Вишњићу", допуњено је поглављем о њеној последњој посети, након проглашења независности.

За време бомбардовања Србије, Марија Лина Века била је један од ретких новинара који се усудио да пише о томе да је такозвани "хуманитарни рат" довео до етничког чишћења Срба на Космету, што је, показало се, био само један од предуслова за стварање фантомске државе. Ауторка истиче да је никакво србофилско осећање није подстакло да пише, већ професионална, али и она лична, људска етика. "Затвор под отвореним небом" није сведочанство које одговара српкој страни истине, већ истину коју је, како каже, видела. Она се у много чему разликује од онога што су о Косову представили велики светски медији.

У уводним поглављима "Затвора под отвореним небом" кратко се говори о историји Косова и Метохије, као и шта ова област значи за историју и културу Срба. Како се ова значења, симболи духовног идентитета српског народа често потцењују у

моћним европским и атланским центрима, у којима, иначе, има и те каквог разумевања за сличне симbole и значења других народа. Косово јесте света српска земља, истиче Века, али је у исто време земља трагичног егзодуса Срба и њихове бескрајне патње.

Века је доказала да киднаповања и етничко чишћење које су Албанци извршили над Србима после доласка НАТО није ништа друго него наставак старе и дуге праксе која се вршила у Отоманској империји, у коју су исламизовани Албанци имали привилегије и право да некажњено муче хришћане - бележи књижевник Милицав Савић, уредник и преводилац "Затвора под отвореним небом". - Она отворено тврди да је последње етничко чишћење почињено уз прећутну сагласност међународних снага на Косову, јер су исте дозволиле да се једна терористичка организација претвори у ослободилачку армију и касније у такозвани Заштитни косовски корпус. Износећи необориве доказе, показује везе бивших лидера УЧК са тајним америчким и немачким службама, које су их обучавале за њихове терористичке операције, дозвољавајући им да се баве трговином дрогом, људима и оружјем.

Присуство међународних снага Века види као потпуни промашај и пораз. Према њој, мултиетничко друштво не постоји, правни систем није заживео, Срби немају слободу

кретања. Повратка неће бити, док Срби не смеју да изађу из својих кућа да купе храну, или да раде на својим пољима. Она тврди да су Срби на Косову и Метохији грађани последње класе!

- Ова књига је снажно сведочанство о томе како је Косово отето Србима - каже Савић. - Све док постоје таква сведочанства, или, како каже отац Драган, један од јунака ове књиге, све док се патње могу испричати неком, постоји нада за бољу будућност. Марија Лина Века имала је храбrosti да истинску причу о Косову и Метохији започне још пре осам година и да је упорно све до данас понавља.

Расим Љајић

ТРАЖИМО ИСТРАГУ

Србија ће наставити сарадњу са Хашким трибуналом упркос чињеници да је након ослобађајуће пресуде Рамушу Харадинају српска јавност неподељена у оцени да је трибунал политичка а не правна институција, истако је у разговору са новинарима председник Националног савета за сарадњу са Хашким трибуналом.

Он је истако да је Савет за сарадњу са Хашким трибуналом на састанку одлучио да поднесе жалбу Уједињеним нацијама на ослобађајућу пресуду Рамушу Харадинају, као и захтев за истрагу о наводима из књиге "Лов" бивше главне тужитељке трибунала Карле дел Понте.

Љајић је најавио да ће Србија затражити од Хашког трибунала да покрене поступак против бившег шефа УНМИК-а Сорен Јесен-Петерсен, који је, уз међународну заједницу главни кривац за ослобађање бившег лидера ОВК и бившег премијера Космета Рамуша Харадинаја.

Ј.Г.

ИЗОСТАЛА ИСТРАГА

Власти Албаније никада нису спровеле истрагу о притворсм центрима где су вршена злодела

Поводом текстова који су објављени у дневној штампи а базирају се на објављеној књизи Карле дел Понте "Лов, ја и ратни злочини" удружење породица киднапованих и несталих на Косову и Метохији обратило се Борису Тадићу, Војиславу Коштуници, Вуку Јеремићу и Расиму Љајићу да предузму конкретне мере како би истина изашла на видело и да се коначно пронађу њихови најмилији.

- Удружење породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији обраћа Вам се са молбом да покренете конкретне мере надлежних органа извршите притисак на КФОР, УНМИК, Хашки трибунал, као и владу Републике Албаније да дозволи нашим органима да убрзaju истраге у проналажењу отетих, њиховом ослобађању и преузимању земних остатака убијених.

У циљу предузимања свих мера и активности заснованих на међународном праву у вези илегалних притворних цен-

тара у Републици Албанији и трговине људским органима, насиљних хапшења, отмица и нестанака тешко је прекршена Женевска конвенција па предлажемо да упутите захтев Генералном секретару ОУН да на основу међународних аката: Минесота протокола, Резолуције ГС УН бр. 1989., Резолуције ГС УН 4043, упутствана за истраге које воде ОУН поводом навода о масакрима и све четири (4) Женевске конвенције и Збирке упутстава за истраге које воде ОУН, а који има мандат да нареди, оформи и упути истражну комисију ОУН са циљем да истражи наводе оптужби или основа сумњи да је почињено било које од ових кривичних дела: намерно убиство, тортура и нехумано поступање са људима, вршење експеримента над људским бићима, намерно изазивање патњи, напоношење озбиљних повреда телесном интегритету и здрављу, незаконито депортовање, трансфер или затварање лица заптићених Женевским конвенцијама и др.

Подсећамо Вас да хуманитарно међународно право предвиђа и могућност формирања Међународне комисије а утврђивање чињеничног стања (пет-

наесточлана комисија коју може да формира ОУН и/или Међународни комитет Црвеног крста), а која има мандат да испита све чињенице и наводе у вези почињених кривичних дела која представљају тешке повреде Женевске конвенције, врши истрагу са циљем утврђивања свих чињеница (место догађаја, идентитет жртава, мотив и одговорна лица).

Подсећамо и на мандат Комисије за људска права у оквиру Социо-економског Савета ОУН, такође могу бити укључена и адресирана поводом навода и основа сумњи да су на територији Р. Албаније почињени злочини над цивилним становништвом.

Указујемо и на важне чињенице до којих је претходно дошла међународна организација Амнсти Интернационал, која се бавила питањем организованог криминала, илегалним затворима и произвољним хапшењем на територији Р. Албаније, те је потребно ступити у контакт са овом организацијом и прибавити њихове извештаје - каже се у саопштењу Удружења породица киднапованих и несталих на Косову и Метохији

Чак Судетић, коаутор књиге "Лов"

ОБАВЕЗЕ АЛБАНИЈЕ

Постоје веродостојни извештаји о отмици између 100 и 300 Срба са Косова и Метохије који су 1999. године у Албанији вађени органи ради трговине - рекао је новинар Чак Судетић, коаутор књиге "Лов" Карле дел Понте.

Судетић оцењује да је "узнемирујуће питање" зашто власти Албаније у којој се налази "жута кућа" означена као место злочина, нису спровеле кривичну истрагу.

- Прича о узимању органа, колико год је тешко за неке да у њу поверују доволно је веродостојна да би на основу ње власти на Косову и Метохији и у Албанији могле чак и данас да спроведу пуну истрагу - истиче Судетић.

По његовој оцени "нечувено" је што су киднаповани Срби превезени преко међународне границе. Он додаје да је Хашки трибунал имао веродостојне извештаје о узимању органа од киднапованих Срба "ради трговине која је довела до смрти једног малог броја, али не свих осталих особа".

У интервјуу Судетић је објаснио да, упркос свим сазнањима Трибунал није могао да настави истрагу јер је његова временска надлежност завешена јуна 1999. године, доласком НАТО-а на Космет, а "изгледа да се злочин догодио после доласка НАТО-а". Хашки суд, наглашава Судетић, није имао имена новинара који су говорили о овим злочинима.

- Трибунал је предао налазе УНМИК-у, косметским властима и влади у Албанији, али према мојим сазнањима, ништа конкретно није никад учињено да се са овим иде даље - каже Судетић. Он сматра и да је српска полиција "могла нешто да уради" и да српске власти нису "ништа делотворно учиниле да провере извештаје које су им давали чланови породица несталих Срба".

Иначе, швајцарско министарство спољних послова забранило је свом амбасадору у Аргентини Карли дел Понте да говори о својој књизи "Лов" која је недавно објављена у Италији. Као коаутор, Судетић каже да верује да његови ставови и оцене "у великој мери одражавају ставове Карле дел Понте" М.М.К.

САДА НАМ ЈЕ ЈОШ ТЕЖЕ

**После сазнања да се упргово-
вало органима оштетих, њихове
породице су у шоку. О оштетима
из 1998. године никаквих вести**

Велибору Ађанчићу из Прилужја на површинском копу Балаћевац, недалеко од Обилића, 1998. године киднаповани су Перо и Душан Ађанчић. О њима, Велибор отац и брат отетих, већ 10 година ништа не зна а сваки нови дан тежи је од оног предходног, стрпња надјачава бол за њима двојицом.

- Најтеже је то што је њихова слика непрестално пред мојим очима. Стално мислим на тај 22. јун 1998. гоине када смо сва тројица заједно кренули из својих кућа. Ја, послом до Обилића, они на своја радна места. У Обилићу сам чуо да су непознати људи у униформама направили неку врсту пункта и да су сваког Србина који је туда прошао одвели у непознатом правцу. Одвели су тада и Перу и Душана, прича Велибор и додаје да је одмах по сазнању о отмици пријавио њихов нестанак станици полиције и свим могућим институцијама које су могле бар нешто да предузму, али ништа. Никаквог одговора није било тада а нема га на жалост ни сада.

А радити у то време на површинским коповима обиљних електрана, посебно на Балаћевцу, каже Велибор, било је веома опасно. Многи су до увођења привремених мера одлазили на одморе или болovanja како би избегли могућу опасност. Али то на жалост није спречило трагедију и одвођење радника са својих радних места.

Велибор Ађанчић тренутно обавља посао координатора

грачаничке канцеларије Удружења киднапованих и несталих за Косово и Метохију. Затекли смо га у њиховим просторијама у којима се окупљају уторком и петком. Пошто сви они не живе у Грачаници, а не постоји могућност свакодневног путовања, одредили су та два дана у недељи за окупљање у Удружењу. Тада се окупе сви они чија је како они кажу, мука иста и причају. Кажу да им је тако лакше. Свако њихово окупљање почиње речима "има ли нешто ново". Присете се тада својих најмилијих али и своје борбе за откривање истине. Тада их рекоше нам, највише заболи чињеница да већ година ма слушају једно те исто и да тапкају у месту.

- Огорчени смо на све. Никога не штедимо у својим критикама јер ми само хоћемо истину. Ако су живи нека нам се врате, ако нису, нека нам дозволе да их људски сахранимо и ожалимо. Оваква ситуација је неиздржива. То је агонија. Наше власти у Београду, међународна заједница и сви остали који се овим питањем баве треба пред нас да изађу са истином. Протеклих година толико смо им информација саопштили, толико пута поновили своје приче па ако нису све истините нека бар јесте. Да су озбиљно трагали и испитивали сва она имена која смо им дали нешто би сазнали. Не може да постоји сарадња само са једне стране, да при том не подсећам на све оне ослобођене затворенике из српских затвора, отворене гробнице. То албанска страна није урадила, каже Ађанчић.

Одговарајући на наше

питање како су примили вест о објављивању књиге бившег тужиоца Хашког суда Карле дел Понте каже нам да су били шокирани. То је, истичу они, њен покушај да своју савест смири и да је нечувено да се са таквим подацима располаже а да се ни прстом не макне да се нешто предузме.

- Напротив, међународна заједница је све те злочинце наградила. Па и сада се понашају као да се ништа није дододило. Зашто је ћутала она, зашто ћуте сви? Ми смо страшно узнемирени податком да је 400 Срба одведен у Албанију и да су били жртве трговином људским органима. Па има ли, питамо ми, ишта страшније за родитеља него да посумња да му је дете на тај начин убијено. То је страшно за све, без обзира јесу ли Срби, Хрвати, Бошњаци, Албанци. Сви смо ми у нашој боли исти, каже нам Ађанчић и додаје да је писмо поводом тога упућено генералном секретару Уједињених нација Бан Ки Муну. Што се њихових активности тиче оне су бројне. Учесници су свих регионалних састанака удружења киднапованих и несталих са простора бивше Југославије. Недавно су се вратили са једног таквог састанка у Охрид и кажу да су закључцима задовољни али да се са њиховом реализацијом или веома касни или се они једносставно никада не претворе у дело. Они међутим поручују да ће у својој борби бити истрајни све док се истина не сазна. То дугују својим киднапованим или несталим члановима породица.

М.Ч

Нова “плава гробница”

УЖАСНА САЗНАЊА

Један од извора Карле дел Понте за податке о логорима смрти у којима су Србима вађени органи, тврди да су злостављани и Румуни, Руси, Украјинци, Грци, Арапи... У то су умешани актуелни и бивши премијер Албаније Сали Бериша и Фатос Нано, уз благослов Бернара Кушнера. Ту су и Рамуш Харадинај и његов брат Даут, Агим Чеку, Хашим Тачи, Халим Омер Османи, Мухамед Љути, Енес Елмази

Суседна Албанија није само српска “плава гробница” и нису само отетим Србима с Косова и Метохије вађени органи, већ је коришћено и бело робље из Румуније, Молдавије, Русије, Украјине, Грчке, Црне Горе, арапских земаља... У све то су умешани највиши политички врх Албаније, команданти ОВК, али и представници КФОР-а и УНМИК-а, сведочи извор чије је име познато редакцији, и каже да је Карле дел Понте био један од извора информација о логорима смрти у Албанији и на Космету.

Тврди да је захваљујући близости једним утицајним албанским бизнисменом видео те логоре и сазнао много о злочинима, али када је 2002. године о томе говорио званичним српским органима, нико није хтео да саслуша. Шта више, од неких су добијене претње да мора да ћути, а како каже, слана је и полиција да испитује и малтретира.

- Албанци су доводили проституке из разних земаља да би забављале припаднике

УНМИК-а и КФОР-а. Када им више нису биле потребне, и њих су одводили у Албанију да би им вадили органе. Логори су били у Кукешу, Елбасану, Фльори, Драчу, а у Тирани је била “жути кућа” у којој су им вадили органе. У томе су учествовали и Американци, Немци и Енглези - истиче извор информација.

Међу заробљеним Србима с Космета издвајани су најздравији мушкирци до 45 година старости и пребацивани у америчке војне базе у иностранству, посебно у Немачкој и Италији. Наводно су два несталла Србина с Космета виђена у америчкој бази у Визбадену. Не зна шта је рађено с отетим Србима у тим базама, али има индиција да су служили као заморци.

- Ко је покушао да бежи, завршавао је под ножем, заједно с другима који су одвођени у логоре у Албанији. У то су умешани актуелни функционери Албаније, уз благослов Бернара Кушнера, некада шефа УНМИК-а, сада министра спољних послова Француске, иначе лекара по струци. Тако су 2001. и 2002. године одређени домаћи политичари, углавном из тадашње опозиције, покушали да сакупе средства за проналажење киднапованих Срба. Радило се о суми од више стотина хиљада марака, а новац је преко потпуковника америчке ЦИА Мајка Соуа предат једном косовском Албанцу. Тај Албанац је сазнао доста, али је откривен и убијен.

Реакција Руске државне телевизије поводом књиге Карле дел Понте
НЕЗАВИСНОСТ ПА ИСТИНА

Да је само који месец раније рекла истину ситуација око признавања

Косова била би сасвим друшчица

Под командом бившег косовског премијера Рамуша Харадинаја, Албанци су отели више од 400 Срба, а недавно је постало јасно и зашто су то чинили - трговали су људским органима, речено је на државној телевизији “Русија”.

У прилогу поводом објављивања књиге бившег главног тужиоца Хашког трибунала Карле дел Понте “Лов, ја и ратни злочинци”, наведено је да се “челична леди” одлучила да каже оно о чему је ћутала “више од свега о лидерима косовских Албанаца”, а да је “ћутала тачно до проглашења независности Косова”. “Код сваког нормалног човека јављају се питања зашто је Дел Понтеова ту информацију открила тек сад, зашто Хашки трибунал није осудио људе који су то радили и зашто је свет о томе сазнао из књиге, а главно је питање како ће Трибунал реаговати на иступање бившег тужиоца”, рекао је руској ТВ министар просвете Србије Зоран Лончар. “Судећи по свему никако”, закључио је извештач руске телевизије, наводећи да је “најбоља реакција” одлука Трибунала којом је један од некадашњих лидера ОВК Харадинај добио ослобађајућу пресуду. Као најистакнутији део књиге, ТВ Руја наводи поглавље у којем се пише о посети једној кући 2003. године, “где су рађене операције вађења органа отетих Срба”. У изјави за руску телевизију, председник комисије Владе Србије за несталла лица Вељко Одаловић изјавио је да су “практично постојали сви докази да су се на тим местима бавили трансплантијом органа”. “То се назива прикривање тешког злочина”, рекао је Одаловић. Извештач руске ТВ је рекао да није било могуће сазнати од саме Дел Понтеове зашто није ништа предузето, јер је она сада амбасадор у Аргентини, а интервју за емисију “Недељне вести” је одбила. “То да је у Трибуналу осуђено више Срба него представника других народа, који су учествовали у балканским ратовима, одавно је познато”, истако је новинар “Недељних вести”, додајући да “победницима не суде” и да је тај принцип у Хагу “протумачен широко: ако коме треба судити то су Срби који су у ратовима на Балкану, уз мешање НАТО-а остали без свега”. “Можда се Швајцаркиња Дел Понте правила правосуђа, чији је део одбила, и нису допадала, али не толико да би покушала нешто да промени”, закључио је новинар руске државне телевизије.

ПРЕТЊАМА ДО СЛОБОДЕ

Заштито суд није доверовао сведочима - Албанцима који су лично гледали како Харадинај убија Србе и не послушне Албанце? Мале шансе да злочинац из Глођана икада више заврши у некој од судница

Злочинца из Глођана Рамуша Харадинаја није стигла казна за свирепе злочине које је хашко тужилаштво побројало у 37 тачака оптужнице. То тужилаштво није успело да докаже ни једну од толиких оптужби. Он је сада слободан, а истина о убиствима које је сејала његова рука, и поред најгласнијих повика многобројних заговорника правде, вероватно се више никада неће чути ни у једној судници!

Оптужницу против Харадинаја, Идриза Баљаја и Љахија Брахимаја потписала је 4. марта 2005. године донедавни хашки тужилац Карла дел Понте.

Сви злочини које је тужилаштво навело у оптужници дододили су се између 1. марта и 30. септембра 1998. године. Убијани су српски цивили, или особе других националности за које се сматрало да сарађују са Србима, односно да не подржавају ОВК - наводи Дел Понтеова већ на почетку оптужнице. - Оне су прогањане и малтретиране, застрашиване, отимане, затваране, мучене и убијане.

Многе отмице које су извршиле снаге ОВК под командом и контролом Рамуша Харадинаја, одиграле су се унутар зоне Дукаћини - пише у оптужници. Нестало је на десетине цивила. У периоду на који се односи оптужница, осим особа које су наведене у њој, нападнуто

је најмање 25 српских полицијаца, а више од 60 цивила отето. Многи од њих су потом убијени.

Када су средином септембра српске снаге привремено повратиле подручје око Глођана, форензичари су око канала Радоњичког језера пронашли око 30 тела и остатака тела. Још шест тела пронађено је на польопривредном добру Економија и

Рамуш Харадинај

најмање три на путу ка Дашиновцу. За неколико њих је утврђено да припадају особама које су нестале у периоду од априла до септембра на територији којом је ведрио и облачио лично Харадинај.

- Тачан број покопаних тела се не зна, јер су њихови остаци измешани - тврди бивша тужитељка. - Форензичком проценом утврђено је да је на ободу језера остављено најмање 39 тела, од којих је и двоје деце. На свим остацима се виде докази о насиљној смрти.

У каналу су пронађена и тела старица Вукосаве Марковић и њене сестре Даринке Ковач, које су нестале из својих кућа, у селу Ратиш. Током прегледа, форензичари на њиховим телима

напли су ране од ватреног оружја, а на телу Вукосаве и вишеструке преломе костију. На бетонском зиду канала пронађено је и тело Милована Влаховића, такође из Ратиша. Прегледом су утврђени преломи костију који су проузроковани механичком силом, а на зиду су се видели и трагови метака. Његова жена Милка од отмице није виђена.

У другој половини априла, из села Дашиновац су нестали Слободан Радошевић и супружници Милош и Милица Радуновић. По околини су колале гласине да су их отели припадници ОВК. Неколико дана касније, у информативној емисији локалне телевизије објављено је саопштење ОВК у коме је њиховим породицама поручено да крену путем за Дечане и покупе тела. Из страха, породице то нису урадиле.

Остатке Слободановог и Милошевог тела пронашла је српска полиција средином септембра.

Упркос овим и још многим доказима, веће Хашког трибунала којим је председавао судија Алфонс Ори, није написан један који је "довољно убедљив" да за ова убиства осуди Рамуша Харадинаја, човека који је тада командовао тим подручјем!

Судије ће у образложењу целе пресуде морати да наведу и због чега нису поверовале Рами Јолају, компији Харадинајевих, који је испричао како Рамуша познаје од малих ногу. Рамо је видео како Харадинај хладнокрвно убија Миодрага Отовића, командира полицијске станице у Рзнићу.

- Враћао сам се тог јутра из Ђаковице - испричао је Рамо, сведочећи видео-линком са

локације која није наведена из безбедносних разлога. - Испред куће Рамуша Харадинаја, видео сам двојицу полицијаца како разговарају са његовим оцем Хилмијем. Неколико секунди касније стигао у Приштину

ДОЧЕК УЗ ЗУРЛЕ И БУБЊЕВЕ

Више хиљада грађана дочекало је на приштинском аеродрому Рамуша Харадинаја, бившег председника владе Косова, који је пред Хашким трибуналом ослобођен оптужби за ратне злочине.

Грађани су Харадинаја дочекали уз звуке бубњева, зурли и фрула, док су неки и играли у албанским народним ношњама.

На аеродрому су били и команданти Косовског заштитног корпуса, као и војство Харадинајеве Алијансе за будућност Косова.

В.Б.

није, из куће је изашао Рамуш и испалио метак у њега.

Бивши интендант ОВК, који је после дугих убеђивања сведочио, и то уз мере заштите гласа, измене лика и под псеудонимом 55, видео је, током сукоба на Косову, два пута Рамуша Харадинаја. И сваки се сусрет завршио тако што је Харадинај некога убио!

- Био сам у селу Јасић где је била јединица ФАРК-а - испричao је сведок. - Дан је био врео. Док сам помагао рањеном војнику, Рамуш је дошао ципом са својим људима. После краће свађе са командантом ФАРК-а Тахиром Земајем, опсовоао је мајку и испалио метак у главу једног од његових војника.

Следећи "сусрет" догодио се близу села Ђопај, у избегличкој колони. Док је помагао једној жени, поред сведока је пројурио цип у коме су били Рамуш, његов

брат Даут и још неколико његових људи. Упутили су се ка групи војника. Рамуш је у једном тренутку повикао: "Ја сам тај који овде командује!", а затим је у њих испалио неколико хитаца.

Да ли је Хашки трибунал, укључујући ту и тужилаштво, и секретаријат и судије, предузeo све да дођe до доказа против Харадинаја, вероватно се никада нећe ни сазнати. Ипак, остаћe упамћено да су многи сведоци, који су требали да потврде оптужнику против тројице команданата ОВК, насрed суднице, и пред судијама - поздрављали оптужене!

Тако је, на пример, Ахмет Укај поздравио сву тројицу оптужених и рекао да према њима "гаји велике симпатије!"

С друге стране, Зимер Хасанај је своју изјаву у истрази "Бог на небу, Рамуш на земљи",

МИСИЈА ПОДРЖАЛА ЗЛОЧИНЦА

Изјаве Карле дел Понте потврдио је и тадашњи заменик главног тужиоца Дејвид Талбот:

- Међународни званичници на Косову су врло пријатељски настројени, или боље рећи наклоњени оптуженом. Он се терети за ратне злочине, а када га је шеф УНМИК-а Сорен Јесен-Петерсен на аеродрому испратио у Хаг, обратио му се са "пријатељу мој" - подсетио је тадашњи заменик главног тужиоца.

којом је описао Харадинајеву моћ, судијама "превео" да је том крилатицом у ствари хтео да првооптуженом - изрази поштовање. Исти сведок је у истрази рекао и како је Харадинај седео у врху стола, "изнад свих" на сваком састанку. У судници је, међутим, објаснио да је то обичај на Косову да људи који долазе из

другог села седе на том месту.

Пред судијама је сведочио и Шабан Баљај, брат убијене Самије. Сва његова сазнања су се поклопила са оптужништвом, осим оних где су за њено убиство били одговорни Харадинај и Баљај. Рекао је, између остalog, да је сигуран да "Харадинај то никада не би дозволио". Пошто је током свог сведочења често гледао у оптуженог Харадинаја, а овај му је узвраћао, судија га је опоменуо да не "успоставља контакт очима".

Готово незамислива била су и сведочења двојице истражитеља који су, јавно, пред судијама, признали да нису поштовали неопходну процедуру када су жртве идентификовале оптужене.

Ирски полицијац Барни Кели рекао је тако да се "ослањао на интуицију", јер му процедура "још није била позната". Шпански полицијац Хоце Антонио Лоренцо Кироз саслушавао је двојицу косовских Албанаца, чије су две сестре припадници ОВК отели и измасакрирали. Један од њих, заштићени сведок 4, препознао је Идриза Баљаја као отмишара, као и његов брат коме је додељен псеудоним 19. Али тај детаљ није наведен у његовој изјави.

ОПТУЖНИЦА ПРОТИВ ХАРАЋИЈЕ И МОРИНЕ

Портпарол српског тужилаштва за ратне злочине Бруно Векарић потврдио је да је Хашко тужилаштво подигло оптужнику против Астрита Хараћије и Бајруша Морине, због застрављивања сведока у процесу који је вођен против Рамуша Харадинаја.

Оптужница је подигнута јануара ове године, али као поверљиви документ до сада није изнета у јавност, наведено је у саопштењу Хашког трибунала.

В.Б.

ИЗВЕШЋЕ СЕ НОВИ ДОКАЗИ

У жалби, коју је поднисао главни тужилац Серж Брамерц, наводи се да су у већини случајева сведоци били заспрашивани, што је онемогућило правично суђење. Тужилаштву није омогућено да на суђење изведе кључне доказе проплив Харадинаја

Након објављивања шокантних података у књизи бивше хашке тужитељке Карле дел Понте "Лов" само је појачано негодовање на ослобађајућу пресуду бившем команданту тзв. Ослободилачке војске Косова Рамушу Харадинају.

Хашко тужилаштво је поднело жалбу 2. маја тражећи да се она укине и Харадинају и Лахији Брахимају и Идризу Баљају, а у вези с њиховом одговорношћу за учешће у заједничком злочиначком подухвату и за злочине почињене у штабу ОВК и у затвору у Јабланици. Тужилаштво тражи поновно суђење како би се извели и они докази који нису изведени током првостепеног поступка - рекла је портпарол Хашког трибунала Олга Кавран. Она је додала да се део жалбе не односи на конкретне злочине Идриза Баљаја - убиство мајке и две сестре и за силовање и окрутно поступање према друге две жртве.

Наглашава се да је судско веће донело погрешну одлуку да не дозволи додатно време за сведоце. Посебно се истиче случај сведока Шефета Калбасија, чије би сведочење, по

мишљењу тужилаштва, било веома значајно. У жалби се наводи да је судско веће злоупотребило дискреционо право и да се опис детаљних грешака већа налази у поверијивом анексу који је предат уз жалбу.

- У року од 75 дана следи дужи документ у коме се подробније говори о свим аргументима које ће тужилаштво извести у вези са жалбом - најавила је Кавран. Она каже да у жалбеном поступку не постоје рокови, али наводи да одлучивање суда може да траје месецима или више од годину дана.

Према наводима жалбе, Тужилаштву није омогућено да има додатно време да предузме све оправдане кораке у циљу прибављања исказа сведока чији искази се тичу кључних тачака оптужнице.

Утицај грешки које је начинило Веће искључио је могућност изношења директних сведока који се тичу учешћа Харадинаја, Баљаја и Брахимаја у злочинима у штабовима ОВК-а и логору Јабланица, као и онемогућавање изношења директних доказа по питању њихове индивидуалне кривичне одговорности, сматра Тужилаштво.

"Ова правосудна грешка чини неважећом пресуду тиме што је искључила прилику за изношење кључних доказа који су били релевантни за одлуку Судског већа по овим тачкама оптужнице",

наведено је у жалби.

Жалбено веће треба предмет да врати на поновно суђење током кога би се утврдила одговорност Харадинаја, Баљаја и Брахимаја, а поновно суђење требало би да обухвати исказе ових сведока, наведено је у најави жалбе коју је поднео главни тужилац Хашког трибунала Серж Брамерц.

Тужилаштво је на завршетку суђења Харадинају и сарадницима тражило да њих тројица буду осуђени на по 25 година затвора.

Министар спољних послова Вук Јермић изразио је задовољство одлуком Тужилаштва да поднесе жалбу на ослобађајућу пресуду Харадинају, истичући да не сме бити двоструких стандарда у раду тог међународног суда.

- Ослобађајућа пресуда одлука је која свакако није у складу са међународним правом и свакако није помогла утврђивању кредитабилитета међународног суда - рекао је Јеремић.

Портпарол Тужилаштва за ратне злочине Бруно Векарић изјавио је да очекује да ће у другостепеном поступку бити осуђен на строгу казну затвора. Он је истакао да очекује да ће се доћи до правде у другом степену тог поступка, по жалби Трибунала.

М.М.К.

Деветоро људи морало је да буде ликвидирано како би очевици “зaborавили” сва Харадинајева злодела

ПРИЈАТЕЉ УНМИК-а УБИЈАО И СВЕДОКЕ

Деветоро људи је морало да буде убијено од дана одласка Рамуша Харадинаја у Хаг, да би остали многобројни сведоци схватили да морају да “завежу језик” и “зaborаве” све злочине и недела најкрволовчнијег команданта ОВК.

Ућуткани су они који су својим очима видели, или осетили на својој кожи сву бруталност, нечовечност и крволовчност некадашњег избацивача из немачких ноћних клубова, првог тренираног терористе ОВК у војним камповима на северу Албаније. Петнаестак сведока јавно је признало да не смеју да се појаве у Хагу и испричaju оно што знају о Харадинају, јер им се отворено прети ликвидацијом.. Одбијали су да проговоре и под претњом Хага да их чекају затворске казне и до десет година. Страшнија од чињенице - да је Харадинај био моћан и из хашке ћелије, јесте она да се лов на сведоке против њега дешавао пред очима и уз благослов КФОР-а и УНМИК администрације и полиције. Један сведок је прогажен ципом у Црној Гори, седморица су на Косову убијена ватреним

Пријатељи

оружјем, а један је избoden ножем. Од тог броја, двојица су била, чак, припадници Косовске полицијске службе. Зашто је тако било, објашњавају два примера. Први се десио оног дана када је Харадинаја у Хаг лично испратио тадашњи шеф УНМИК-а

Сорен Јесен-Петерсен речима: “Пријатељу мој, очекујемо твој скори повратак”. Нешто касније, исти тај шеф УНМИК-а изборио се својим утицајем у Хагу да Харадинај у више наврата напусти хашку ћелију. И не само то. Док се српским генералима привремена одсуства одобравају само уз гаранцију Владе Србије да оптужени неће напуштати место становања и да никако не смеју да се баве политиком, а тражило се да буду и под целоднећним електронским надзором, Харадинају је избоксовано да може да води политичку кампању своје партије током боравка на слободи! Бивши главни тужилац Хашког трибунала Карла дел Понте жалила се у више наврата, у јавним наступима и извештајима, да се тужилаштво, у случају против Харадинаја, суочава са великим проблемом застрашивавања својих сведока. Главна тужитељка је, и у обраћању посланицима Европског парламента у јуну, рекла да је 15 важних сведока против Харадинаја одбило да сведочи из страха за живот. Дел Понтеова је оценила да “пристрасност међународне заједнице према једној страни на Косову представља озбиљну препреку у раду Хашког трибунала”. Она је у Њујорку оштро критиковала мисију УН на Косову због неодговарајућег поступања у читавом низу радњи које прате процес против Харадинаја, а пре свега због пријатељства шефова те мисије са особом оптуженом за ратне злочине. Немам ништа против пријатељства, али ако имате постере на којима шеф УНМИК-а подржава Харадинаја... то ствара озбиљне проблеме - рекла је Дел Понтеова.

ПРЕДРАГ МАРКОВИЋ НИСУ САМО СРБИ ИЗГУБИЛИ

Нама се сада чини како је Србима најтеже, а да су сви други добили нешто, поготово косовски Албанци.

Заправо, могло би се тврдити и потпуно супротно.

Ево, на пример, недавни случај ослобађања Харадинаја. То јесте био пораз за сам појам правде и међународног права, а наизглед победа за косовске Албанце. Размотримо пажљивије случај Рамуша Харадинаја. Човек има потпуно мрачну биографију. У свет криминала је ушао, вероватно, још као избацивач по швајцарским дискотекама. Касније је, по правилима формирања албанске политичке елите, криминалну каријеру надоградио герилском борбом против српске државе, а на крају завршио на државничким положајима. Овакав или сличан животни пут имали су и други представници албанске политичке “слите”. Сви ми у региону имамо искуства са преварантима, лоповима и корумпираним политичарима на власти и око ње. Ипак, ни једна регионална, а вероватно ни светска политичка врхушка, не садржи тако отровну концентрацију отворених разбојника, убица и кольча. Никада нећу заборавити докторку приштинске болнице, Албанку, која је за немачку телевизију, кришом ноћу давала критичко мишљење о садашњем стању на Косову. После супорије када су поверовали да је амерички протекторат независност, косовски Албанци ће морати да живе под влашћу најнасилније и најкриминалније политичке слите у Европи, а можда и шире. Какав је онда интерес Америке да створи очигледно криминалну државу? Да ли да смести хероинске токове на једно место? Да ли да мало кињи ЕУ? Не знам. Али, очигледно је да је УНМИК, не само неспособан да спроведе законе (рецимо, да заптити сведоке), већ и изузетно склон кварењу. Сетимо се онога Американца који је недавно смењен, или уплаканог Петерсена. Било како било, вирус безакоња се као нови баук са Косова шири Европом. Он је већ потпуно изјео косовско друштво, а можда ће начети и своје међународне спонзоре.

РЕАГОВАЊА СТРАНЕ ШТАМПЕ

АМЕРИКА

Америчка штампа је оцењила да ће ослобађајућа пресуда Рамушу Харадинају вероватно повећати напетост између Срба и косовских Албанаца, свега неколико недеља после једностраниог проглашења независности Косова. У извештајима је, такође, истакнуто да је судско веће, изричући пресуду, навело да се процес одвијао у атмосфери застрашивања сведока, а "Њујорктајмс" примећује да "застрашивавање сведока није имало тако широке разmere ни у једном другом процесу пред Хашким трибуналом". - Срби ће изрицање ослобађајуће пресуде двојици бивших побуњеничким комandanата, чије су снаге уживале подршку и помоћ Запада, вероватно доживети као још једну увреду - наведено је у чланку "Њујорктајмса".

Према писању "Вашингтон поста", ослобађање лидера ОВК могло би да осујети покушаје хашког тужилаштва да убеди Београд да изручи преостале хашке оптуженике који су још на слободи.

РУСИЈА

Водећи руски електронски и штампани медији, извештавајући о ослобађању Харадинаја, оцењују да је реч о скандалозној и срамној пресуди, која представља подсмењавање правди и жртвама и унижавање кредитилитета Трибунала. - Уместо 25 година затвора, добио слободу - пише дневник "Времја новостеј". Процес над Харадинајем је од самог почетка имао скандалозан карактер, јер га је суд, без обзира на тежину оптужби, пустио на слободу из притвора до почетка суђења, после чега су "многи сведоци оптужбе

напрасно почели да одустају од претходних исказа", пише овај лист. Дневник "Комерсант" пише да пресуда Хашког трибунала Харадинају може да има озбиљне последице, јер није осуђен бивши екстремиста који је био на високом положају на Косову, па се и садашњи премијер Хашим Тачи - такође један од бивших комandanата ОВК - може осећати безбедно.

ФРАНЦУСКА

Сведоци против Рамуша Харадинаја су или убијани, или у страху одустали од сведочења пред Хашким трибуналом, наводе француски медији, поводом ослобађајуће пресуде бившем комandanту ОВК.

"Радио франс интернасионал" констатује да је подршка одговорних из УНМИК-а Харадинају била један од разлога због којих су сведоци били застрешени. - Вашингтон, који је био против подизања оптужнице против Харадинаја, није се отворено супротставио истрази Карле дел Понте, већ је једноставно, као и друге земље, одбио да сарађује, остављајући тужиоце без доказа (...) јер Трибунал, који нема полицијских надлежности, у истрази зависи од сарадње држава - истако је РФИ. "Либерасион" пише о сумњивој смрти девет сведока тужилаштва, од којих је троје било под заштитом, као и двојице полицијаца, после чега су многи одбили да сведоче.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Лондонски "Тајмс" пише да ће се бивши косовски премијер, ослобођен оптужби за етничко чишћење и мучење Срба у процесу који су пратиле снажне оптужбе због заплашивања сведока, вратити као херој, а имаће и водећу

политичку улогу. - Бивши комandanт ОВК вратиће се у нову земљу, која је у фебруару прогласила независност од Србије, као херој, а имаће и водећу политичку улогу - пише "Тајмс". Запад је, истиче "Тајмс", био подељен у ставу према Рамушу Харадинају и његовим активностима. Главни тужилац Карла дел Понте, која се раније ове године повукла, истицала је да жели да докаже да он има крваве руке. После подизања оптужнице Харадинају је било дозвољено да се врати у Приштину и да се у извесној мери и политички ангажује, што су уступци које није добио ни један други хашки оптуженик тог ранга, напомиње "Тајмс".

НЕМАЧКА

Немачки медији у коментарима поводом ослобађајуће пресуде за некадашњег вођу ОВК Рамушу Харадинаја пишу о његовом криминалном досијеју и да су сведоци у процесу против њега били изложени претњама. Лист "Зидојче цајтунг" цитира бившу тужитељку Карлу дел Понте која тврди да ни у једном другом процесу сведоци нису толико били застрешивани, и додаје да је "од kraja rata na Kosovu pre devet godina u regionu Dukaćin, koji kontrolisao Haadinajev klan, ubijeno na desetine ljudi, među njima очito i svedoci ratnih zločina koji su bili voljni da svedoče". "Зидојче цајтунг" наводи да је Харадинај непосредно после уласка снага НАТО "постао један од најмоћнијих мафијаша, да се у некада богатој Pećni strahovalo od njegovih ljudi koji su bili ucenjivaci i šverceri i da je ilegalnim sredstvima osnova Alijansu za budućnost Kosova".

НЕВОЉА НЕ ИДЕ НИКАДА САМА

Једанаестогодишња девојчица Данијела Станојевић несталла јуна 1999. године у Косову Пољу под неразјашњеним условима. Мајка Душанка Станојевић која са још троје деце живи у крајњем сиромаштву у једно од крушевачких насеља ни после скоро девет година ништа не зна о свом детету. Данијеле нема у званичним списковима кид-напованих и несталих

У насељу Читлук код Крушевца са троје деце живи Душанка Станојевић из Косова Поља. Соба у којој седи је незгрејана јер су без огрева, покућство више него скромно, али посебан утисак оставља њено апатично расположење и понашање. Крајње сиромаштво и лоше услове за живот би ова жена много лакше подносила да њено мајчинско срце не крвари за четвртим дететом, девојчицом Данијелом о којој ни после скоро девет година Душанка не зна ништа. Крајем јуна 1999. године из Косова Поља је отишла већина Срба. Душанка није имала где да оде. Надала се да њу и децу неће дирати и одлазила је поштујући радну обавезу на посао у погон фабрике „Јумко”, где је била запослена. Рачунала је да не сме да напушта радно место јер зарађени новац је био услов опстанка њене породице. Несталу девојчицу Данијелу, њеног брата близанца Дејана, средњег Далибора и тада само три године страрог Ненада закључавала је када би кренула

на посао. Када се тог кобног дана вратила са посла Данијеле није било код куће, а њена браћа нису знали да објасне шта се десило са њиховом сестром. Само неколико сати касније дошао је и комшија Албанац претећи да ће јој сва деца нестати ако се одмах не спакује и не оде.

“Нисам знала шта да радим. Данијелу нисам могла да тражим јер би угрозила животе остало троје деце. У једну торбу спаковала сам најнужније ствари и након неколико дана боравка у подрумима у згради у железничкој колонији, возом тада јединим начином за одлазак из “пакла” кренули смо у неизвесност. Прво смо отишли до Рашке, где смо две ноћи преспавали под ведрим небом, а онда смо дошли у Крушевач. Овде смо били збринuti у прихватном центру, а касније нма је мој бивши супруг помогао да нађемо приватни смештај”, објашњава Душанка Станојевић околности под којима је њено дете нестало и начин на који је доспела у Крушевач. Ова жена ни до дана данашњег не зна ништа о свом детету, а нема ни услова да се обрати званично удружењима и организацијама које се баве питањем несталих јер живи на ивици егзистенције. Из „Јумка“ је добила отказ тако да ни минималац не прима. Од децијег додатка и три хиљаде динара колико јој бивши муж даје за издржавање деце не могу ни да се исхране.

Синови Дејан (19) и Далибор (20) раде на надници од јутра до вечери, али Душанка прича да не зараде ни за пристојне оброке и детерцент. Огрев немају више од месец дана. На почетку зиме су до Повереништва добили три кубика дрва, али након што су их потрошили нису могли да га самостално набаве.

“Најтеже је када најмлађем Ненаду немам да дам ни за ужину. Дете трип гладно у школи, а ни кући немам шта да скувам. Сестра која живи у Сувом Долу ми је послала недавно џак брашна и то је једино чиме се прехранујемо. Кирију и струју смо дужни за више месеци и само чекам да останемо у мраку и да нас и газда избаци...”, износи Душанка Станојевић своје невоље док се сузе очајања и немоћи сливају низ невољама и мајчинским болом избраздано лице. Испричала нам је ова несрћна жена и да више нема сна и да се одржава у животу само због своје деце којима је потребна више него икада.

“Можда сам и мојој Данијели потребна, а не могу да јој помогнем и олакшам. Покушавала сам када год сам могла да дођем до информације о њој, али никада ни једна реч, ни трага да је моје дете икада постојало. У журби и страху да ће ми и остало троје деце отети из Косова Поља нисам понела ни њену слику...” кроз језај је завршила своју стресну исповест Душанка.

Вишња Стаменковић супруга отетог Жарка

ОСТАЈЕМ ОВДЕ, ЧЕКАЊУ ИСТИНУ

За стотинак пре осталих Срба у мешовитом српско-албанском селу Горњој Брњици дани од 17. фебруара па на овамо били су изузетно тешки. Једнострano проглашена независност Космета изазвала је у њима страх, стрепњу, недоумице. Наиме, осим што се ради о мешовитој српско-албанској средини, ово село је истурено у односу на Грачаницу, али и у односу на најближе српско село Доњу Брњицу. Народ се плаши за своју безбедност, али већина је ипак одлучила да упркос свему остане у свом селу. Ту већ дуже време живи и Вишња Стаменковић која без обзира на све тешке животне околности никада не би напустила Горњу Брњицу. Ради као помоћни радник у амбуланти у селу, а живи у бараки коју је добила од УНХЦР-а. Све би то она лакше поднела и живот без крова над главом и нехумане услове живота, да њена највећа невоља није киднаповање супруга пре скоро девет година тачније 22. јуна 1999. године њен тада тридесет деветогодишњи супруг Жарко је киднапован у приштинском насељу Врањевац и до дана данашњег она ништа не зна о њему.

“Жарко је киднапован на радном месту. Радио је као поштар у главној приштинској Пошти и није

хтео да напушта своје радно место када су многи одлазили свесни да им је угрожена лична безбедност. И Жарко је био свестан опасности, али ми једноставно нисмо имали где да одемо. Живели смо у Приштини и једини имовина нам је била кућа, а послови једини начин да зарадимо за живот. О расељеничкој неизвесности нисмо хтели ни да размишљамо. Након његовог киднаповања остало сама сама и једини утеша ми је био посао и људи са којима радим. Када сам дошла у Горњу Брњицу сељани су били предсуетљиви и пажљиви с обзиром да су знали каква ме је мука снашла, што ми је било велика утеша и подршка”, истиче Вишња Стаменковић и наглашава да има велики проблем јер узурпирани имовину не може да врати у власништво јер се она води на име њеног мужа и некаква права би могла да оствари само ако га прогласи мртвим.

“Иако живим више него тешко у бараки без воде и нормалних услова за живот никада нећу прогласити свога супруга мртвим јер не знам шта је заправо с њим. Макар и цео живот живела у бараки не желим да учиним тако страшну ствар, као и што не желим да одем одавде. Овде сам наишла на људе који су ми помогли када ми је било најтеже. Ко

би имао разумевање за моју муку негде далеко одавде”, каже Вишња и наглашава да колико је захвална својим колегама на подршци и разумевању, толико је огорчена на фирму свог супруга.

“Никада нису имали разумевање за моје невоље, нити су ми икада пружили помоћ и подршку, иако је мој Жарко био њихов дугогодишњи радник. За разлику од других фирми са Космета чији су радници киднаповани, а њиховим породицама се поред зарада пружала и остало врста помоћи, из Поште ми нису исплатили ни једну његову плату. Обраћала сам се на многе адресе надлежних у Пошти, али скоро сва врата су ми била затворена...” каже Вишња огорчена на неосетљивост бивших претпостављених њеног супруга. Она истиче да без обзира на сирову истину са којом се она и многе породице киднапованих суочавају није изгубила веру да ће јој се Жарко једном вратити.

“Нисам ни једног тренутка помислила да одем одавде. Када би отишла са Космета не би издала само себе саму, већ би тиме изневерила и успомену на свог супруга. Било би то признање да њега више нема, а ја то нећу и не желим да признам. Он ми је био и остаје најважнији на свету”.

Хоће ли нека невоља Савку Димитријевић из Приштине заobići

МУКА МОРА ДА СЕ ТРПИ

Приштинку Савку Димитријевић незаобилазе проблеми ни после изненадне смрти супруга Љубише (44). Остало је ова млада несрћна жена сама са четворо деце. Нема плату нити икаква примања сем дечјег додатка. Несреће су почеле да је сналазе пре девет година када су јој киднаповали брата Драгана (35), оца Милутина (68) и зета Зорана (41). О њима ни до дана данашњег ништа није сазнала, мада се труди да дође до истине. Последњих неколико месеци има и додатне бриге јер њена деца стално побољевају. Непосредно пре поласка у предпокланско најмлађи шестогодишњи Марко је угазио у лонац пун вреле воде док је Савка која живи у кући без воде и купатила прала веш и радила у дворишту. Дечак је задобио опекотине трећег степена и до скоро је његова опечена ногица била са отвореним ранама. Када је нога иоле зарасла, дечак је стигла нова невоља. На ручици му је изашао чир, који никако да зарасте без обзира на сталне интервенције лекара. У то време и Савкина дванаестогодишња девојчица Марија добија запаљење плућа. Поново много невоља и секирација за жену која је примила толико много животних удараца ... Непроспаване ноћи, болнице, брига за здравље деце ... “Не знам да ли мене и моју породицу заobiје икада невоља и болест. Марији је сада много боље, иако се много тога закомпликовало током болести. Марку је скоро зарасла нога, али чир на ручици никако да се повуче. Без престанка га водим у болницу да би примио неопходну терапију али болитка нема”, прича нам Савка. Она истиче да размишља да дете одведе на даље лечење, али да нема финансијских услова за тако нешто.

“Сестра Драгана која живи у Крушевцу је пронашла доктора која помаже деци са оваквим здравственим проблемом, али треба отићи до Крушевца, плати преглед, а касније вероватно и терапију, а ја сем дечијег додатка немам никаква примања. И овако једва састављамо крај са крајем и често смо без најосновнијих ствари”, каже Савка.

В.Бецић

Сестра и кћерка киднапованих па убијених Гордане и Живке Станковић Слађана Стаменковић из Качаника и њен син Кристијан тешко живе у лесковачком колективном центру “Авала”

ОКРУЖЕНИ НЕВОЉАМА

Слађана и Кристијан немају никога свог. Мајка и сестра су јој убијене у Качанику 1999. године, а отац јој је недавно преминуо. Дечаков отац се не јавља од када се распала са њим.

Деветогодишње страдање бескућника и невољника који су морали да напусте свој завичај и пођу у потпуну неизвесност и страдање Слађана Стаменковић из Качаника код Урошевца трипстоички мада је њена судбина у колективном центру “Авала” у Лесковцу најпотреснија.

Ова самохрана мајка, сем свог двогодишњег синчића нема никог на свету. Сестра Гордана (26) и мајка Живка Стаменковић (49) су јој прво киднаповане па убијене у Качанику 1999. године и тек пре неку годину су им пронађени гробови. Недавно јој је преминуо и отац. Остало је сама са својим великим болом и многобројним невољама са којима се свакодневно суочава али за које нема решење. Кристијан јој је једина утеша и снага да настави даље, мада не зна како када дечији додатак од кога живе не може да стигне за најосновније његове потребе. Жеља јој је да се запосли и пружи Кристијану много више, али ко би онда бринуо о њеном умиљатом и

дивном синчићу?

- Потребан ми је посао и ових дана покушавам да Кристијана ушишем у вртић како би почела да радим и напокон свом детету пружим бољи живот. Мислим да би и њему годило друштво вршњака. Не знам како ћу плаћати обданиште, али се надам да ће с обзиром на наш положај људи схватити како нам је и да ћемо бити поштеђени плаћања док нађем посао”, каже Слађана. Након прогона заједно са својим земљацима из Урошевца и околине била је смештена две године у манастиру Прохор Пчињски. Ту је упознала свог бившег супруга и због љубави кренула са њим у Скопље. Љубав је цветала, али када је била при kraју трудноће, он ју је једноставно оставио. Вратила се у Србију и обратила се Координационом центру који ју је сместио у чуvenу Звечанску 7, где се и породила. Након порођаја дошла је са малим Кристијаном да живи код свог оца који је у међувремену из манастира био

пребачен у мотел “Авала”. Док јој је отац био жив, било јој је лакше, имала је бар са киме да подели своје страхове и разочарења.

“Најгоре је када човек остане сам а пун је црних мисли, прате га неуспеси и разочарења. Међутим само један поглед на моје дете које има само мене, враћа ми снагу да наставим даље и изборим се за наш бољи живот који нам је претежак. Али, хвала Богу, да имамо смештај и два оброка дневно. Додуше често је храна коју добијамо неодговарајућа за Кристијана, али једина коју има”.

Све што су имали њени у Качанику је срушено и попаљено и како нам рече још увек су свежа сећања на двоструку трагедију и губитак драгих особа.

“Сваку ноћ сањам како упозоравам сестру и мајку да им прети велика опасност. Али се обрадујем што бар у сну имам прилику да их видим...”, плачући прича Слађана.

Десет година од првих киднаповања на Космету

ОДВЕДЕНИ СА РАДНОГ МЕСТА

Читава деценија прође, а о деветорици ЕПС-ових радника које екстремисти покупише са радних места ни гласа нема. Жарко, Драган, Зоран, Филип, Душан, Мирослав, Пера, Мирко и Србољуб нетрагом нестадоше са Белаћевца код Косова Поля 22. јуна 1998. године.

Прва жртва киднаповања је Жарко Спасић кога су терористи одвели са радног места 14. маја 1998. године. Након четрдесет дана његову судбину доживеше и Мирко Буха, Мирослав Трифуновић, Србољуб Савић, Душан, Зоран и Пера Аћанчић, Драган Вукмировић, Филип Гојковић.

И све ове године траје потрага за њима. Трајала је и нада да су живи, да ће се вратити. Последња сазнања и изјаве бивше главне тужитељке Хашког трибунала Карле дел Понте срушиле су сваку наду породицама да ће се они вратити.

Хоће ли нека невоља Савку Димитријевић из Приштине заобићи

МУКА МОРА ДА СЕ ТРПИ

После киднаповања оца, браћа и зета или и преране смрти супруга, Савка Димитријевић се бори са болешћу дече. Нема услова да их на одговарајући начин лечи јер је дечји годашак једини извор прихода

Приштинку Савку Димитријевић незаобилазе проблеми ни после изненадне смрти супруга Љубише (44). Остало је ова млада несрећна жена сама са четворо деце. Нема плату нити икаква примања сем дечјег додатка. Несреће су почеле да је сналазе пре девет година када су јој киднаповани брат Драган (35), оца Милутина (68) и зета Зорана (41). О њима ни до дана данашњег ништа није сазнала, мада се труди да дође до истине. Последњих неколико месеци има и додатне бриге јер њена деца стално побољевају. Непосредно пре поласка у предшколско најмлађи шестогодишњи Марко је угазио у лонац пун вреле воде док је Савка која живи у кући без воде и купатила прала веш и радила у дворишту. Дечак је задобио опекотине трећег степена и до скоро је његова опечена ногица била са отвореним ранама. Када је нога иоле зарасла, дечака је стигла нова невоља. На ручици му је изашао чир, који никако да зарасте без обзира на сталне интервенције лекара. У то време и Савкина дванаестогодишња девојчица Марија добија запаљење плућа. Поново много невоља и секирација за жену која је примила толико много животних удараца ... Непроспаване ноћи, болнице, брига за здравље деце ...

“Не знам да ли мене мору породицу заобиђе икада невоља и болест. Марији је сада много боље, иако се много тога закомпликовало током болести. Марку је скоро зарасла нога, али чир на ручици никако да се повуче. Без престанка га водим у болницу да би примио неопходну терапију али болјитка нема”, прича нам Савка. Она истиче да размишља да дете одведе на даље лечење, али да нема финансијских услова за тако нешто.

“Сестра Драгана која живи у Крушевцу је пронашла доктора која помаже деци са оваквим здравственим проблемом, али треба отићи до Крушевца, плати преглед, а касније вероватно и терапију, а ја сем дечијег додатка немам никаква примања. И овако једва састављамо крај са крајем и често смо без најосновнијих ствари”, каже Савка.

В.Бецић

РЕШАВАЊЕ ПИТАЊА НЕСТАЛИХ

У Охриду ће се одржати друга конференција за нестале лица на тему “Решавање питања лица несталих током конфликта на Косову. Два дана, 26. - 27. јуна 2008. године, ће се разговарати о битним питањима, па је Удружење породица киднапованих и несталих тим поводом упутило предлоге, сугестије и резултате из претходног периода рада канцеларије Београд, Краљево, Ниш и Грачаница (Косовска Митровица и Велика Хоча).

У том допису се захтева да се у потпуности испоштују закључци донети на првој конференцији 16. - 17. маја 2007. у Охриду, а то су деполитизација хуманитарног проблема породица, јер је како је речено политизација тог проблема равна злочину и због тога га треба посматрати једино из хуманитарног аспекта.

Предложено је и да се убрза рад на обједињавању података (КФОР-а, УНМИК-а, ИЦМП, МКЦК и других институција које се баве нашом проблематиком) јер су људи који се траже били предмет насиља организованих група чиме је прекршена Конвенција о људским правима и Резолуција о присилном одузимању слободе и др. Узрок и изговор за злочине нема оправдања па зато породице сматрају да досадашњи рад на овом проблему не покрива оперативне делатности по питању истрага и подношења кривичних пријава. Глобално, друштво осуђује насиље па зато сарадња са међународним организацијама мора бити двосмерна. Породице морају бити обавештене о сваком појединачном случају лица која су присилно затварана, нестале и убијена.

Предложено је формирање Комисије за утврђивање стања под

мандатом међународне заједнице, која ће радити на принципу хуманитарног права, ради утврђивања истине.

Ова Комисија треба да обиђе све надлежне органе и тела и провери списе и предмете, рад и резултате, као и да утврди чињенично стање (шта је а шта није урађено), да има увид у све предмете, досијеа и базе података. На крају Комисија би дала извештај, оцену стања, предлог мера и препорука шта треба још урадити да се унапреди процес трагања. Предлози би били обавезујући за све учеснике Комисије.

Рад Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији је првенствено усмерен на решавању судбина наших најмилијих. Злочин није учињен само жртвама већ и породицама које већ девет и десет година трагају за истином.

Непосредно учествујемо на свим састанцима радних група за нестале на релацији Београд Приштина, регионалним конфер-

одржава редовне скупштине у присуству извршног одбора и чланова породица и Комисије за нестале лица Владе Републике Србије. Константан је рад на обавештавању породица преко часописа која обухвата активности Удружења у циљу трагања за људима, бројних интервјуа о хуманитарној помоћи самохраних мајки, судбинама отетих, о бројним захтевима за доношење Закона о несталима који би олакшали егзистенцију породица. Такође, Удружење је у сарадњи са Министарством просвете обезбедило стипендије за ученике средњег образовања и бесплатно похађање курсева које организује Форум Академија.

Са разочарењем констатујемо да закључци донети на првој конференцији нису реализовани. Зато морамо учинити све да наши нестали и отети више не буду НН лица да добију своје име, да буду безусловно ослобођени ако су у животу, а да жртве буду достојно сахрањене - каже се у захтеву

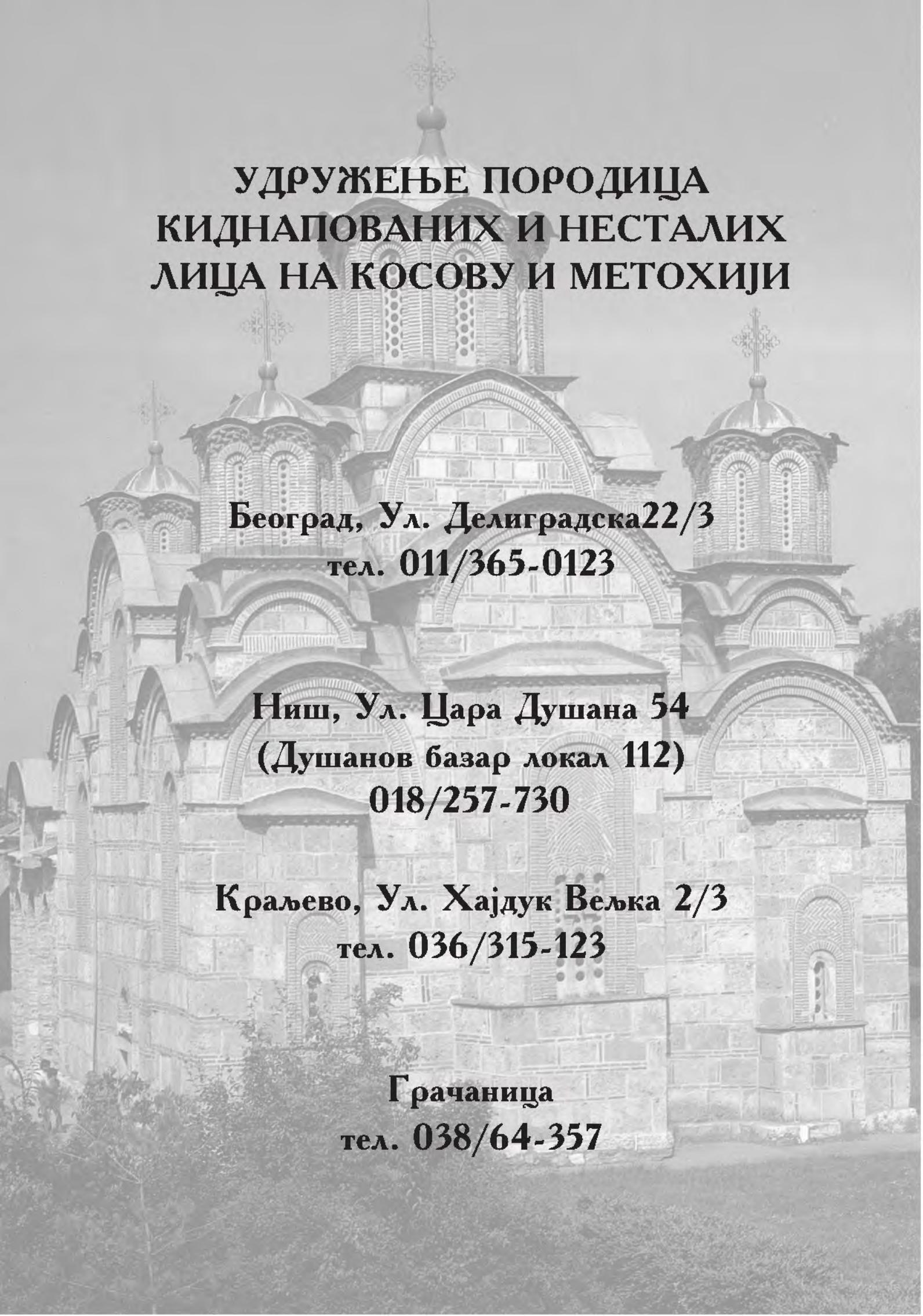

Охрид

енцијама удружења несталих и округлим столовима по питању решавања судбина и статусних питања породица. Удружење

Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији.

УДРУЖЕЊЕ ПОРОДИЦА КИДНАПОВАНИХ И НЕСТАЛИХ ЛИЦА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

**Београд, Ул. Делиградска 22/3
тел. 011/365-0123**

**Ниш, Ул. Цара Душана 54
(Душанов базар локал 112)
018/257-730**

**Краљево, Ул. Хајдук Вељка 2/3
тел. 036/315-123**

**Грачаница
тел. 038/64-357**

